

LUCIA DEMETRIUS

Grădina lui Dumnezeu

piesă în cinci tablouri

www.cimec.ro

Autorul	
Nevasta lui	
Eugen	— biolog
Theodor	— biolog
Claudiu	— asistentul lui Theodor
George	— biolog
Yolanda	— iubita lui Eugen
Alice	— logodnica lui Theodor
Elvira	— mama lui Theodor
Petronius	— tatăl lui Eugen
Dick	— regizor
Mariana	— laboranta lui Eugen
Tinărul plăcut	
Un domn în haine albe	
Un domn în smocking	
O femeie foarte elegantă	
Un adolescent pităgaist	
O femeie grasă	

Pauzele după tablouri vor fi puse de regizor când le va socoti necesare.

T A B L O U L 1

Autorul stă la masa de scris, cu lampa aprinsă, în fața colilor de hîrtie, în stînga scenei. Intr-un fotoliu, de cealaltă parte a biroului, Nevasta lui brodează. Restul scenei e în întineric. Liniște. O pendulă bate în altă odată ora zece.

AUTORUL (*tresare*): Ce-ai spus?

NEVASTA: Eu? Nimic. Ai început?

AUTORUL: Încă nu.

NEVASTA: Era mai bine să fi lucrat eu dincolo.

AUTORUL: Rămii. Te rog! Îmi face bine prezența ta. Taci. (*Pauză.*) Ce-a fost asta?

NEVASTA (*arată spre întineric*): Nimic, s-a întins pisica. S-o scot afară?

AUTORUL: Nu. (*Se ridică și se plimbă în jurul biroului.*) Afurisit de greu e să începi. Afurisit de greu! Ți se pare că n-ai ținut tocul în mînă în viața ta. Ți se pare că nu știi să scrii o replică. Ți se pare că ai uitat și literle.

NEVASTA: Hai, curaj, scrie prima replică și celelalte au să se înlanțuie.

AUTORUL: Și dacă are să fie stupidă, această primă replică?

NEVASTA: Ai s-o rescii!

AUTORUL: Dacă are să tragă după ea un șir, un lanț de replici stupide?

NEVASTA: De cînd te gîndești tu la piesa asta?

AUTORUL: De un an. Conștient, de un an. Poate că, fără să știu, mă gîndesc de mai mult timp. Poate că am avut-o totdeauna în mine.

NEVASTA (*calm*): Ai și plan, și fișe, și idei! Hai! Scrie!

AUTORUL: „Hai scrie!” Mi se pare că trebuie să scot din mine piesa asta, cu măruntaie cu tot.

NEVASTA: Făci mai mult tîmbălău decît o femeie cînd naște.

AUTORUL: Fac tîmbălău? Ce fac? Nu fac nimic. Și pe urmă, copilul, vrei, nu vrei, vine pe lume.

NEVASTA: Și piesa are să vină pe lume, chiar dacă nu vrei tu. Nu vezi că e gata? Nu vezi că vrei?

AUTORUL (*se așază la masă*): Vreau. (*la tocul, îl pune jos.*) Scoate pisica pe balcon.

NEVASTA (*se ridică ușor și piere în întineric*).

AUTORUL (*scriind*): O grădină închisă, însorită, grădina unui institut, sub fereastra laboratorului. (*Ceea ce spune el se ivește, luminat, în partea pînă acum întunecată a scenei.*) Eugen stă pe o bancă. (*Eugen se ivește din întineric și se așază pe bancă.*) Aprinde o țigară. (*Eugen aprinde o țigară.*) Mariana, laboranta, îi aduce ultimele rezultate. (*Mariana vine cu cîteva hîrtii.*) Mariana: Tovarășe profesor, rezultatele de azi.

MARIANA (docilă, mecanic): Tovarăşe profesor, rezultatele de azi.

AUTORUL: Eugen... Eugen... (*Replică lui Eugen nu vine. Eugen stă pe bancă toropit, încă inform, pe jumătate adormit.*) Eugen!... (*Mariana a încremenit cu hîrţile întinse.*) Eugen: Pe cobai?

EUGEN (greu, ca deşteptîndu-se, murmură): Pe cobai?

AUTORUL (scriind mereu): Întinde mîna, ia hîrţile.

EUGEN (întinde mîna somnambulic, ia hîrţile, pe care le scapă. Mariana stă neclintită, Eugen nu se apleacă).

AUTORUL (îşi trece mîna peste frunte, smulge o scamă nevăzută din vârful stiloului, se apleacă peste masă, scrie).

MARIANA (ia hîrţile de jos, ceva mai viu): Tovarăşe profesor, rezultatele de azi. (*Le întinde.*)

EUGEN (puţin mai treaz): Pe cobai? (*Ia hîrţile.*)

MARIANA: Pe iepuri.

EUGEN: Mi se pare... mi se pare... (*În sfîrşit, viu.*) Mi se pare uluitor!

MARIANA (se animă încet): Nu-i așa? Eu, cînd le-am copiat, nu cutezam să cred.

EUGEN: Tumoarea s-a limitat şi s-a redus.

MARIANA: Şi-a redus circumferinţa.

EUGEN: Ai adus şi radiografiile de săptămîna trecută?

MARIANA: Iertaţi-mă, nu.

EUGEN: Vrei să le aduci?

MARIANA: Mă duc să le caut. (*Iese.*)

EUGEN (priveşte încremenit hîrţile).

(În timpul acesta a intrat Nevasta uşor, pune o cafea pe birou, se uită la cerul de lumină care îl înconjoară pe Eugen.)

NEVASTA (încet, cu satisfacţie): Ai început să scrii!

AUTORUL (ridică zăpăcit capul): Pof-tim? Cum?

NEVASTA (vrea să plece): Nimic, nimic.

AUTORUL: Unde te duci? Stai locu-lui.

NEVASTA: Poate că merge mai bine fără mine.

AUTORUL: Nu merge deloc. Am intrat de-a dreptul în problemă. Brutal. Prosteste. (*Rupe foaia de hîrtie, lumina din jurul lui Eugen se stinge, grădina dispăre.*) De ce te-ai foit prin casă?

NEVASTA (dezolată): Pisica... Credeam că ai bea o cafea!

AUTORUL: Cafea îmi trebuie mie! (*Bea din cafea.*) Ar trebui să încep

cu o scenă din viaţa intimă, cu o scenă în care să desenez alte laturi ale personajelor. Laturi secundare. Să le vezi întîi din profil, nu din faţă şi cu tot ce au în ele.

NEVASTA (surprinsă): Ajunseşi atît de departe?

AUTORUL (năuc): Nu, nu, dar aruncam lumina reflectorului exact pe preocuparea esenţială a unuia dintre eroi.

NEVASTA (liniştit, mîngietor): Atunci începe cu viaţa lor intimă.

AUTORUL: M-am tulburat. (*Pe gînduri.*) Omul ăsta, Eugen, are doar şi o viaţă de familie, iubeşte o femeie. O femeie care seamănă puţin cu tine. O femeie care stă lingă el în ceasurile grele şi, chiar dacă tace, gîndeşte odată cu el. Foarte feminină... intelectuală... curajoasă... Şi Theodor, celălalt biolog, are lingă el o femeie, o fată, o logodnică. Transparentă, pură... seamănă puţin cu tine.

NEVASTA (încercînd să-şi stăpînească teama): Şi ea? Dacă seamănă amîndouă, ştii, uniformitatea asta...

AUTORUL (în gol): Nu, Alice e cu totul altfel decît Yolanda. Alice eşti tu, aşa cum te-am întîlnit acum zece ani. Şi cum ai rămas, de fapt, pentru cine te cunoaşte foarte bine, foarte bine...

NEVASTA (încearcă să se ghemuiască cit mai mult în fotoliu, ca să-l lase să gîndească tare. Tace şi brodează).

AUTORUL: Yolanda e puternică. E şi ambiţioasă. Nu pînă la orgoliu, nu. Îl împinge pe Eugen, îl îmboldeşte, dar îl opreşte la timp. Şi îl iubeşte! (*Zimbind.*) E puţin cochetă, dar îl iubeşte! (*Rămîne cu ochii în gol, apoi brusc începe să scrie.*)

(În stînga se aprinde lumina şi prinde în cercul ei un fragment de salon stil. Yolanda stă pe o canapea; în faţa ei, pe un fotoliu, Eugen. O clipă par nişte marionete cu glas, apoi se încălzesc, devin fireşti; treptat, lumina se micşorează în colţul ocupat de Autor şi Nevasta lui.)

YOLANDA: Eşti obosit?

EUGEN: Puţin. Mă aştepţi de mult?

YOLANDA: De cîteva minute. Eugen! Am trecut prin parc. Tu n-ai văzut încă primăvara, care a venit cu surle şi trîmbiţe şi în sălcii, şi peste lac, şi peste peluză! A răzvrătit tot, a răscolit, a amestecat albastru în tot ce era vinăt, verde în ce fusese negru, şi a adus nişte nori, nişte drăguţi de nori creţi, şi albi, şi moi, şi spumoşi,

ca buclele lui taică-tău. L-am văzut adineauri. El mi-a deschis.

EUGEN : Mi-a spus la prinz că vrea să ia ceaiul cu noi. Hai, povestește cum era primăvara !

YOLANDA : La voi, la Institut, n-a venit ?

EUGEN : Poate în grădina interioară, nu și în laborator. Eu am stat în laborator.

YOLANDA (*il mângâie pe cap*) : Nu trebuie așa, Eugen, nu trebuie chiar așa. Dacă ai să-ți îngădui din când în când o destindere, ai să lucrezi mai cu folos. Cum merge ?

EUGEN : Cred că bine. Cred că foarte bine.

YOLANDA : Sintem aproape ?

EUGEN (*strălucind*) : Foarte aproape. Atît de aproape, încît mi-e și frică, mă simt cuprins de panică. Nu-mi vine să cred că eu am găsit, da, am găsit, cred, mijlocul de a reduce tumorile benigne, banale.

YOLANDA : Trebuie să crezi că tu, de vreme ce lucrezi de atîta timp la asta... Nu e o întîmplare și nici un dar din partea nimănui.

EUGEN : Lasă, să nu mai vorbim de asta. Spune-mi ceva despre primăvară.

YOLANDA : Vino cu mine s-o vezi.

EUGEN : După ceai. I-am promis tatii că stăm cu el. Dar după ceai are să fie întuneric.

YOLANDA : Mîine ! Bătrînul tău e atît de extraordinar, atît de prezent, trăiește atît de intens în fiecare clipă a vieții lui, are atîta noblețe și înțelepciune, încît mi-ar părea urît din partea noastră să-i luăm o bucurie. Are optzeci de ani !

EUGEN : El îmi ia bucuria de a sta singur cu tine !

YOLANDA : Taci ! Pentru un ceas, Eugen ! După un ceas are să plece.

(*Aceiași ; Petronius*)

PETRONIUS (*e foarte bătrîn ; își poartă greu cei optzeci de ani*) : Bună dimineața, bună dimineața !

EUGEN (*ca și cum n-ar fi șocat*) : Bună seara, tată. Ia loc.

PETRONIUS : Bună ziua, duduie !

YOLANDA : Noi ne-am mai văzut.

PETRONIUS : Ne-am văzut, ne-am văzut săptămîna trecută. Vii rar pe la noi.

EUGEN (*trage o măsută din întuneric în cercul de lumină*) : Ceai cu lapte, tată ?

PETRONIUS : Cu lapte, cu patru lingurițe de zahăr. Și prăjituri. (*Cu nerăbdare.*) Sint prăjituri ? Unde sint pră-

jiturile ? Vreau prăjituri ! Moi ! Sint moi ? Mai multe ! Mai multe !

YOLANDA : Ați ieșit din casă azi, domnule Petronius ?

PETRONIUS : Am dormit după-masă și am visat un vis ! Am visat că mă plimbam cu mămica și cu tăticu' pe un drum de țară, și mămica mă certa că mi-am umplut șosetele de praf. Ce vis ! Avea umbrela ei cea roz, pe care i-a rupt-o odată Pufi, cățelul.

EUGEN (*Yolande*) : Acum, problema e pentru mine dacă acest proces de reducere va merge mai departe sau se va opri aici.

YOLANDA : Există vreun motiv pentru care să se oprească ? Iartă-mă, vorbesc ca un profan. Ca să te pot urmări ar trebui să citesc mai mult știință și mai puțin literatură. Există vreun motiv pentru care procesul ăsta provocat de tine să se oprească la o limită ?

EUGEN : Cu celula vie nu știi niciodată la ce te poți aștepta. În matematică e clar, două cifre adunate dau o a treia. la care te aștepti. Dar în biologie... Viața, Yolanda mea, e deocamdată atît de...

PETRONIUS : Mi-aduc aminte cînd aveam patru-cinci anișori, am căzut o dată de pe treptele casei, cu o bucată de piine cu magiun în mînă. Și cînd am ajuns jos, încă țineam piinea strîns. nu-i dădusem drumul. (*Ride.*) Eram atît de mîncăcios, atît de mîncăcios, și de gras ! Mămica îmi spunea „Purcelușul”.

EUGEN : E momentul cel mai tulburător pentru mine. Înainte de a fi obținut ceva, eram mult mai liniștit. Acum, cînd încep să se ivească rezultate și cînd nu știu încă dacă se vor verifica printr-un număr X de experiențe, nu mai pot avea o clipă de liniște.

YOLANDA : Întrecăb-l pe tatăl tău cită liniște a avut el atunci cînd a trebuit să judece procesul acela cumplit ! Și el trebuie să fi fost foarte tulburat, dar se spune că a avut o răbdare și o chibzuință admirabilă în dorința lui de a fi foarte drept.

EUGEN : Spune, tată, cum te-ai simțit atunci ?

PETRONIUS : Fratele meu avea o doică, ea ne-a crescut pe toți. Ne iubea grozav, dar știi cum ne bătea cînd nu era mămica acasă ? (*Eugen și Yolanda mai așteaptă, o secundă, alt răspuns.*) EUGEN (*repetă pe același ton*) : Spune, tată, cum te-ai simțit atunci ?

PETRONIUS : Ne bătea pentru că fu-

ram prune (*pufnește în ris*) de la vecini!

(*Eugen și Yolanda se uită unul la altul, nedumeriți, apoi se întorc spre Autor și așteaptă.*)

AUTORUL (*în jurul lui crește lumina*): Imbecilul ăsta bate cîmpii. E în mîntea copiilor.

NEVASTA (*încet*): Cred că l-ai făcut prea bătrîn.

AUTORUL: Optzeci de ani? N-ai văzut oameni lucizi la optzeci de ani? Dar cîți ani ar vrea să aibă, cînd feciorul lui e profesor? Eugen are cel puțin patruzeci și cinci de ani.

NEVASTA: Ar putea avea patruzeci. Taică-său, șazeci.

AUTORUL (*începe să se plimbe în jurul biroului, nervos. Eugen și Yolanda stau împietriți, cu ochii la el, numai bătrînul, satisfăcut, mîncînd mai de parte*).

NEVASTA: Eugen e un om curat?

AUTORUL: Curat? Ce vrei să spui cu asta? Curat! Asta e o judecată simplistă. Vreau să fie un om. Să sufere și să se bucure în același timp de gloria altuia. Theodor, da, Theodor n-are să simtă decît bucurie pentru succesele oricui.

NEVASTA: Theodor are să fie deci un supraom?

AUTORUL: Absurd! Are să fie mai generos. Atît. În conflictul dintre ei, el are să cedeze primul. (*Se mai plimbă o dată în jurul biroului, se oprește în fața Nevestei.*) Poftim! Îl fac pe bătrîn de șazeci de ani. De șazeci!

(*Se așază la birou, scrie, lumina peste el scade ușor.*)

PETRONIUS (*se ridică, șovăie, se desparte cu greu de existența lui scenică, suspină, iese. Peste o secundă se întoarce; e același, dar pare altul, cu douăzeci de ani mai tînăr.*)

EUGEN: Spune, tată, cum te-ai simțit atunci?

PETRONIUS (*are continuu un mic ton agasat*): Timpul e un factor atît de subiectiv — nu vă spun cu asta o nouă —, încît două luni pot părea o viață, și o viață ternă se închide parcă într-o singură zi ploioasă, fără zori și fără amurg. Tăiată dintr-o unică pinză cenușie. Bătoasă. De cîneșă.

YOLANDA: Acele câteva luni înainte de proces au fost lungi?

PETRONIUS: Nu-mi place să-mi aduc aminte de ele. Cred că am fost mai chinuit eu decît acuzații. Procesului

ăstăstia îi datorase faptul că la vîrstă mea arăt așa cum arăt.

YOLANDA: Oh! Arătați splendid!

PETRONIUS: Serios? Am fața brăzdată, mi-a albit părul, mi-a slăbit tot organismul în asemenea măsură încît am, de la cincizeci de ani, paradentoză.

EUGEN: Dar ai sentimentul că ai fost drept! Asta nu e puțin.

PETRONIUS (*indiferent*): Da, da, nu e puțin. Mă uitam astăzi, de dimineață, prin fereastra odăii de baie în stradă. Mă uitam la doi flăcăi, doi studenți, probabil, care alergau spre facultate. Ce ușor se mișcau, ce zvelți erau, ce fericiți erau că ieșise soarele.

YOLANDA: Fericirea asta nu ne e oprită nici nouă.

PETRONIUS (*ironic*): Așa? Poți dumneata să alergi ca ei? Adică, poate că da, dumneata mai ești în stare dacă nu pui tocurele astea, dar cu? Și admițînd chiar că mi-ar veni o dată să zburd, cum s-ar uita lumea de pe stradă la mine? Cum s-ar uita Eugen, fiul meu? (*Ride acru.*) Nu mai vorbesc de cum mi-ar bătea mie inima, ci numai de imaginea grotescă pe care aş oferi-o.

EUGEN: Cînd cineva e atît de tînăr sufletește ca tine, tată...

PETRONIUS: Nu mai vorbi prostii. Ar fi cu atît mai rău. O inimă tînără într-o coajă bătrînă, într-un stîrv cu mișcări automate! Cel mai sinistru contrast, cea mai absurdă împerechere.

YOLANDA: Domnule Petronius, exagerați cu vrere și cu farmec.

PETRONIUS: Nu mai lipsește, frumoasă doamnă, decît să-mi spui că fiecare vîrstă are bucuriile ei. Ce fel de bucurii? Bucuria de a te uita pe fereastră, să vezi cum alții trăiesc? Bucuria că azi-dimineață te-ai sculat fără junghiul care te-a ținut ieri în șale și care poate să se întoarcă mîine? Bucuria că fiul meu, pe care îl iubesc, natural, e gata să descopere nu știu ce? Da, asta ar fi o bucurie, dacă n-aș avea spondiloză. (*Lui Eugen, sarcastic.*) Descoperi ceva și împotriva spondilozei, ca să mă pot bucura în voie? Ca să mă las spinarea să fiu fericit?

EUGEN: Deocamdată, nu.

YOLANDA: Dar descoperirea lui, dacă va ajunge la capăt, va fi epocală.

PETRONIUS: Să vedem întîi dacă ajunge la capăt. În știință, frumoasă doamnă, greșelile sînt mai frecvente decît oriunde. Nu vreau să-l descurajez, dar îl previn.

YOLANDA (ia ceainicul): Încă puțin ceai?
PETRONIUS: Nu. Multumesc. Îmi dă insomnia.
YOLANDA (nu dezarmează): Un biscuit?
PETRONIUS: Am un început de diabet.

(Pauză grea. Cei trei stau abătuti, nu mai știu ce să spună.)

NEVASTA (încet): N-ar fi mai bine să mai aduci un personaj în scenă? Iartă-mă, mi se pare...

AUTORUL (o privește vag, pune tocul jos, îl ia, scrie iar).

EUGEN (se ridică): Ah! George! (Intră George.) Bine ai venit! Cum ai intrat așa, pe nesimțite?

GEORGE: Am bătut și mi s-a părut că cineva a spus: intră! Sărut mâinile, doamnă! Bună ziua, domnule Petronius!

EUGEN: Ia loc, George. Un ceai?

GEORGE: Multumesc, vine la timp. Afară s-a făcut răcoare. Cum merge, Eugen?

EUGEN: Binișor. Simțim cum crește seva în noi.

GEORGE: La laborator?

EUGEN (evită): Lucru mult.

GEORGE (neabil): Experiențele tale?

YOLANDA (taie): Vorbeam despre tinerețe când ai venit, George. Eu o cred veșnică, în măsura în care ai avut-o vreodată. Pentru că sînt oameni care n-au fost tineri nici la optsprezece ani.

PETRONIUS: Asta e o banalitate care circulă pe toate meridianele. Există o corelație atît de strînsă între trup și suflet, încît a o nega mi se pare cel puțin falsă literatură. (Yolanda și Eugen se întorc spre Autor și-l privesc lung. Autorul taie, evident, câteva rînduri.)

YOLANDA (cu tonul de mai sus): Pentru că sînt oameni care n-au fost tineri nici la optsprezece ani.

PETRONIUS (ride amabil): Uite, dragă George, de o oră se încăpăținează amîndoi să mă chinuiască, vorbind despre tinerețe. Nu-i așa că n-au destul tact acești doi oameni plini de spirit?

GEORGE: Dumneavoastră n-aveți de ce vă plînge. Cînd cineva, la șaizeci de ani, arată așa!

PETRONIUS (jignit): De unde știi că am șaizeci de ani?

GEORGE: Presupun, după Eugen.

PETRONIUS: Să vorbim despre altceva. Băieții ăștia mari, cînd mai sînt și celebri, te fac de rîs.

GEORGE: Ați auzit despre experiențele lui Theodor?

EUGEN: Ce experiențe face Theodor?
GEORGE: Ceva similar cu studiile dumitale, după cîte am înțeles. Încearcă oprirea tumorilor benigne.

EUGEN (ars): Cum?

YOLANDA: Theodor?

GEORGE: Se pare că de mult, de cîteva ani lucrează la asta.

EUGEN: Și a tăcut pînă acum?

GEORGE: Pentru că de-abia acum a ajuns la oarecare rezultate. Printr-o medicație neutră, nu cu tratamentul de raze care dăunează altor organe.

EUGEN (în panică): Pe ce bază?

GEORGE: Compuși alcalini, cred. Va face săptămîna viitoare o comunicare la Institut.

YOLANDA: Eugen, mi se pare că asta e altceva.

EUGEN: Altceva, dar cam același lucru. În sfîrșit, vom vedea.

PETRONIUS: Fiule, nu-ți pierde cumpătul. E firesc să fie așa. Trăim o epocă în care fiecare om caută ceva, caută cu înfrigurare, și e cert că nu fiecare va găsi. Frumusețea epocii noastre stă în căutare. Măreția epocii noastre stă în căutarea în sine. Măreția epocii noastre stă în setea revoluționară de nou, de nemaipomenit. În sentimentul de Icar al fiecărui individ, de Icar înainte de zbor. (Elanul îi declină.) Cumplit e să nu mai cauți, să te usuci, să te stingi, conștient că tortă nu mai are ulei, că poate n-ai fost tortă, ai fost opait, că pilpii, mai clipești încă, te-ai epuizat, te-ai isprăvit. (Se ridică.) Ah! Piciorul! Cred că are să plouă. Nu-i nimic, cel puțin n-am să mai văd atita zbenguială la soare. (Iese încet.) Spondiloza...

GEORGE: Da, Theodor lucrează pe bază de substanțe alcaline.

YOLANDA: Vezi, Eugen, că e cu totul pe altă pistă.

EUGEN: A făcut experiențele pe iepuri? Cu ce rezultate?

GEORGE: Deocamdată numai pe cobai, cu rezultate bune, se pare.

EUGEN: Ai vorbit cu Claudiu? El te-a informat?

GEORGE: Nu. Am vorbit chiar cu Theodor. De cînd a început să aibă oarecare confirmări că e pe drumul cel bun, nu face nici un mister din asta.

EUGEN (cu nădejde): Poate că exagerează.

GEORGE (de bună-credință): Nu cred.
YOLANDA: Poate că e prea devreme

pentru o comunicare. Alții nu se grăbesc să comunice.

GEORGE (*incăpăținat*): Theodor nu e omul care să se grăbească. Dimpotrivă, evidența trebuie să-i crape ochii ca el s-o recunoască. Mai ales când e vorba de un lucru care se datorează meritelor lui.

EUGEN (*rizind silit*): Te pomenești că am ajuns împreună la același punct, mergând pe drumuri diferite.

YOLANDA: Nu se poate!

GEORGE: S-ar putea! (*Naiv*). Asta te deranjează cu ceva?

EUGEN: Pe mine? Cum ar putea să mă deranjeze? Nu mă socotesc singurul pregătit să fac cercetări, nici nu sînt atît de sigur că mă aflu pe drumul cel bun. Asta se va vedea mult mai tîrziu.

GEORGE: Ah! Credeam că și tu ai ajuns la un anume punct care îți dă certitudini.

YOLANDA: Mă întreb dacă Theodor a ajuns atît de departe ca...

EUGEN (*îi taie vorba*): Nu, nu, eu tatoniez încă.

YOLANDA (*îl privește uimită*).

EUGEN: Eu n-am încă nimic de comunicat Institutului.

GEORGE (*placid*): Oh! Atunci e altceva. Eu îmi închipuiam că ar fi posibil un schimb de opinii între voi, dacă ați fi amîndoi la fel de avansați.

EUGEN: În stadiul la care mă aflu eu, nu poate fi vorba.

YOLANDA (*înțelege*): Minunat lucru, aceste cercetări. Dumneata, George, nu lucrezi în acest sens?

GEORGE (*sincer*): Eu, nu! Am încercat cîțiva ani, în tinerețe, o chestie... dar am abandonat-o. Nu mă simt înzestrat nici cu imaginație, nici cu o forță de deducție deosebită, nici cu o pătrundere excepțională. Doctoratul nu-ți dă fantezie, îți dă mai multe cunoștințe numai. Eu sînt bun poate acolo unde sînt pus, dar mai departe nu. De asta cred că m-au pus director la Institut, să administrez. Asta știu. (*Simplu*). Lucrez și în laborator, firește, dar merg pe căi bătute. Eu n-am scîlpiri! Sînt ca un șoșon: bun pentru ploaie, dar inutilizabil la bal.

YOLANDA (*izbucnește în ris*): În schimb, ai umor.

GEORGE: Eu? O aud pentru prima oară. Mulțumesc! Va să zică, nu e cu puțință un schimb de păreri între voi? Păcat!

EUGEN: Încă un ceai?

GEORGE: Nu, te rog. De altfel, am să plec. Mă duc la un concert. După atîta

laborator, puțină muzică... cu toate că și muzica îmi miroase cîteodată a acid sulfuric. Cînd sînt obosit. Un alegro mi se pare șoarecii mei albi, risipiți prin laborator, alergînd. La revedere. Sărut mîna. (*Iese*.)

EUGEN: Cine l-a trimis pe individul ăsta aici?

YOLANDA: Sînt convinsă că nu l-a trimis nimeni.

EUGEN: Crezi că a venit așa, de capul lui, să-mi propună o discuție cu Theodor?

YOLANDA: Inițiativa lui.

EUGEN: Nu l-ai auzit că n-are inițiative, că e un șoșon?

YOLANDA: Cred că e un om cumsecade și am impresia că vine în interesul științei.

EUGEN: Să mă descoase?

YOLANDA: Să se informeze. În mintea lui, o colaborare ar fi un lucru ideal.

EUGEN: Să se informeze! Asta spun și eu, să colporteze. Idiot și neabil cum e, își închipuie că poate să tragă oamenii de limbă.

YOLANDA (*pe gînduri*): Nu mi se pare idiot; mai degrabă ciudat.

EUGEN: Pentru că vede șoareci cînd aude un alegro? Țicnit și prost. Voi, femeile, vreți să vedeți originalitate oriunde e o plesnitură în inteligența unui om. „Interesant” și „stupid” sînt noțiuni echivalente pentru voi.

YOLANDA: Eugen!

EUGEN (*îi sărută mîna*): Iartă-mă. Să fi ajuns Theodor atît de departe? Pe tăcute! Hoțeste! Lucrez de patru ani, ca azi, în ziua primului succes cert, să aflu că altul a avut aceeași idee, e poate în același punct. E tragic, Yolando!

YOLANDA: Vrei să-ți aduc eu informații mai precise?

EUGEN: N-ai auzit că va face o comunicare la Institut săptămîna viitoare?

YOLANDA: Vrei să aflu tot ce nu va comunica acolo?

EUGEN (*vag*): Tu crezi că nu va comunica chiar tot?

YOLANDA: Trebuie s-o știm.

EUGEN (*și mai voit vag*): Claudiu?

YOLANDA: Claudiu. Alții. Și, în definitiv, omul ăsta poate fi ținut pe loc.

EUGEN (*cît poate de absent*): Ei, astea sînt lucruri grele... neplăcute... Morala curentă... în sfîrșit... n-aș vrea să te obosești prea mult.

YOLANDA: Încep cu George, de la care nu ne-am dat osteneala să aflăm chiar tot ce știe. Mă duc la concert.

EUGEN (*fals*): Pleci atît de repede?

YOLANDA : Trebuie. La revedere.

(*Lumina se stinge peste ei, crește peste Autor.*)

NEVASTA (*incet, șovăind*) : Și femeia asta spui tu că seamănă cu mine ?

AUTORUL (*nervos*) : Într-o măsură. Ce vrei ? Nu te-am fotografiat. Eu fac aici operă de artă, nu copii. (*Se plimbă tulburat.*) Adevărat. Îmi iese puțin altfel decât voiam. Nu știu ce am azi. Îmi scapă condeiul.

NEVASTĂ : Ar fi poate mai bine să te culci. Lasă pe mine.

AUTORUL : Nu. Merg mai departe. (*Se așază la masă.*) Îi am atît de clar în minte pe Theodor și pe Alice.

NEVASTA : Alice, logodnica lui ?

AUTORUL : Taci ! (*Scrie.*)

(*În stînga se aprinde cercul de lumină peste o canapea și un fotoliu înflorat, așezate în dreptul unui geam cu multe plante. În cercul de lumină : Elvira, Claudiu.*)

ELVIRA : Spune-mi, spune-mi, cum a fost ? Spune tot, Claudiu !

CLAUDIU : A venit foarte multă lume, s-a ascultat cu încordare, a făcut o impresie profundă.

ELVIRA : Și Theodor ?

CLAUDIU : Profesorul mi-a părut la început emoționat, pe urmă însă și-a recăpătat liniștea și a vorbit cam vreo oră și jumătate foarte clar, foarte precis, foarte convingător. E un om extraordinar. Doamnă, vă felicit !

ELVIRA : Mulțumesc ! Puiul mamei ! De cînd era mic am simțit că port în brațe un copil deosebit. După cum gungurea. Toți copiii gunguresc, dar el, el gungurea cu totul altfel.

CLAUDIU : Și profesorul vorbește la fel despre mama lui și spune cît îi datorează ei, care l-a crescut singură.

ELVIRA : De ce întîrzie ? De ce întîrzie atîta ?

CLAUDIU : V-am spus, doamnă, s-a dus să-și ia logodnica...

ELVIRA : Nu e încă logodnică, Claudiu.

CLAUDIU : Pe cea care are să-i fie logodnică, pe domnișoara Alice, pe care vrea să vi-o prezinte azi. Ca o încununare a acestei zile.

ELVIRA : Știi sigur că ea n-a fost acolo, la Institut ?

CLAUDIU : Nu, n-a fost. N-au participat decît oameni de știință.

ELVIRA (*pe gînduri*) : Adevărat... de asta nu m-a luat nici pe mine Theodor. Mă gîndeam însă că poate...

CLAUDIU : Nu, n-a fost acolo. S-a dus s-o ia de acasă.

ELVIRA : Dumneata o cunoști, Claudiu ?

CLAUDIU : Am avut plăcerea s-o cunosc.

ELVIRA : Ah ! Da ! (*Jignită.*) Ai cunoscut-o înaintea mea... Nu-i nimic !

CLAUDIU : A fost o întîmplare. La un spectacol.

ELVIRA : La un spectacol ? Ei, da, oamenii tineri merg împreună la spectacole. Era o vreme în care Theodor nu se ducea la nici un spectacol fără mine...

CLAUDIU : La spectacolul acela fusese cu mine. Alice se afla întîmplător în sală.

ELVIRA : Ah ! A fost cu dumneata ! Firește, firește ! (*Iar bănuitoare.*) Ce întîmplare, să se afle și ea în sală ! (*Binevoitoare.*) Cît trebuie să se fi bucurat de întîmplarea asta !

(*Intră în cercul de lumină Theodor și Alice.*)

THEODOR : Mamă ! (*Îi sărută mîna și o îmbrățișează.*) Ti-a povestit Claudiu ? Ești mulțumită ?

ELVIRA : Sînt fericită, puiele !

THEODOR : Mamă, ți-am adus-o pe Alice ! Uite-o !

ELVIRA : Vai, ce tinărară e !

ALICE (*emoționată*) : Sînt bucuroasă, doamnă... sînt emoționată.

ELVIRA (*o strînge la piept*) : Emoționată ? În fața mea ? Lîngă mine trebuie să te simți ca lîngă mama dumitale.

ALICE : Eu n-am mamă, doamnă.

ELVIRA : O, biată fetiță ! Dar tatăl dumitale...

ALICE : N-am nici tată !

ELVIRA (*o mîngîie*) : Ai să ne ai pe noi, Alice. Pot să-ți spun așa, da ?

ALICE (*îi sărută mîna*) : Vă mulțumesc.

THEODOR : Pe Claudiu îl cunoști, mi se pare.

ALICE (*dă mîna cu Claudiu*) : Iertați-mă. Sigur, din seara aceea de la teatru și restaurant.

THEODOR (*Alicei*) : Astea sînt plantele mele, pe care le îngrijesc dimineața. Colo, avem un petic de grădină care e al mamei. Ea pune acolo tot ce-i trece prin cap și face, vara, un mic rai.

ELVIRA (*incet, lui Claudiu*) : Nu mi-ai spus că ați fost și la restaurant.

CLAUDIU (*se face că n-aude*) : Profesorul a crescut în geamul ăsta o azalec, care se înălțase cît un copăcel și în florea în fiecare iarnă.

ALICE : Ce este o azalec ?

THEODOR : Nu cunoști planta asta ?

Rudă cu rododendronul, face flori roz...

Am avut și o camelie.

ALICE: O camelie? Cum arată cameliiile?

ELVIRA: Nici cameliiile nu știi cum arată?

ALICE (*suav*): Nu.

THEODOR (*repede*): Nu-i nimic, am să-ți aduc una de la sere.

ELVIRA: Lasă, spune mai bine cum a fost primită comunicarea ta. Stai jos și spune. Stai, Alice. Claudiu, poftim!

THEODOR: Ți-a povestit Claudiu. Ce să-ți mai spun, mamă? Problema pentru mine de azi înainte e ce voi face mai departe, ce voi obține mai departe.

ELVIRA (*scurt*): Ai să cercetezi și ai să găsești.

THEODOR: Nu e atât de simplu.

ELVIRA: Nici eu nu susțin că e simplu. Te rog să nu mă citezi falsificându-mă. Eu nu spun prostii. Dacă aș fi pretins că e simplu, aș fi spus o prostie. Sunt sigură că e greu, dar sunt convinsă că ești în stare să duci la capăt lucruri grele. În sensul asta te-am și educat. Asta e tot ce am spus.

THEODOR: Ți cer iertare. N-am vrut să spun asta. Am vrut numai să subliniez că ceea ce urmează e mult mai greu decât ceea ce am realizat până acum. Poate că Eugen, care a pornit de la alte premise, va fi în stare să ajungă mai departe decât mine.

ELVIRA: Eugen? Ți dai seama ce vorbești? Îl poți compara pe Eugen cu tine?

THEODOR: De ce să nu-l compar!? El n-a comunicat încă nimic, dar se pare că a ajuns la un punct foarte înaintat.

CLAUDIU: Atita timp cit n-a comunicat, nu ne putem întemeia pe presupuneri. Dumneata, profesoare, ai adus acolo niște rezultate certe, indubitabile.

ELVIRA: Un om cinstit spune tot, pe față, în public, și un om ascuns lucrează în тайнă și lansează zvonuri. Frumoasă atitudine!

THEODOR: Nu lansează nici un zvon, se vorbește despre cercetările lui așa cum s-a vorbit până ieri și de ale mele! Are să comunice într-o zi și el.

ELVIRA: Poate că tocmai asta a așteptat, să audă ce spui tu, ca să spună pe urmă și el.

THEODOR: Mamă!

ELVIRA: Uite, așa e copilul meu! E gata întotdeauna să se disprețuiască pe el însuși și să ridice în slăvi pe alții.

ALICE: Ce frumos!

ELVIRA: Dumitale ți se pare asta frumos? Îmi pare foarte rău că din prima zi constat că n-avem aceleași idei despre frumusețe. Mă rog. Eugen a fost azi la comunicarea ta?

CLAUDIU: A fost.

ELVIRA: Evident, cum era să stea acasă? Îl interesa.

THEODOR: Sigur că îl interesa. Și eu am să mă duc cînd va vorbi el. Urmărim doar aceeași problemă.

CLAUDIU: Să vină, era normal. Ce va face mine, asta e întrebarea.

THEODOR (*nedumerit*): Ce vrei să faci? Are să lucreze.

CLAUDIU: Îmbogățit poate cu ceea ce a auzit azi.

THEODOR: Nu sîntem doar la curse de cai, nu ne-am luat la întrecere, care din noi ajunge mai repede. Esențialul e să ajungă unul din noi la un rezultat definitiv. Pe oameni!

ALICE: Da, asta e esențialul.

ELVIRA (*enervată*): Mă duc să văd dacă masa e gata. (*Iese.*)

THEODOR (*stingherit*): Mama e foarte iute, dar e un om bun, iubitor.

ALICE: Cred, cred.

CLAUDIU: Își adoră fiul. E firesc să fie ambițioasă pentru el. S-ar lăsa arsă pe rug pentru dumneata, profesoare.

ALICE (*se înfioară*): Arsă pe rug? Un om ars pe rug! Ce îngrozitor! De viu sau mort?

CLAUDIU: Ca în evul mediu. De viu, sigur.

ALICE (*din ce în ce mai înspăimîntată*): Cum? S-a petrecut vreodată așa ceva? Adevărat?

THEODOR (*jenat*): În evul mediu, evul crud. Nu știi?

ALICE: Nu. Și cine l-a ars pe omul acela viu?

CLAUDIU: Pe acei oameni!

ALICE: Pe mai mulți? I-au ars? Și ei erau vii? I-au ars anume?

THEODOR (*incurcat*): Adu-ți aminte din istorie.

ALICE: Din istorie? Nu știu. Nu știu istorie. N-am auzit. I-au ars alți oameni?

CLAUDIU: Era o pedeapsă frecventă.

ALICE: Adevărat? Și ei simțeau focul, flăcările, fumul? Nu puteau pleca de acolo?

CLAUDIU: Erau legați. (*Ca s-o calmeze.*) În sfârșit, era o pedeapsă pentru anumite vini, crime, nelegiuiri...

(*Mai încet.*) Deși nu totdeauna... Jeanne d'Arc... sau alții... (*Mai tare.*) Era o pedeapsă. Trebuia.

ALICE (*cu lacrimi în glas*): Orice ar fi făcut, orice ar fi făcut! Pot oamenii născoci așa ceva? O pot duce la capăt? Când văd că osînditul a luat foc, nu sar să-l scape? Se uită la el?

CLAUDIU: Oho! Se îngheșuie!

ALICE: Și el arde și tipă? Și e legat? (*La pieptul lui Theodor.*) Theodor! Theodor! Spune-mi că nu e adevărat! Că așa ceva nu s-a petrecut niciodată! Că oamenii n-au ars alți oameni, Theodor! Te rog!

THEODOR (*o strânge la piept și peste capul ei se uită disperat la Autor*): Alice! Fetița mea! Asta a fost odată, azi nu se mai întâmplă.

CLAUDIU: În forma asta.

ALICE: Theodor! Te rog! Îi văd în fața mea! Și pe ceilalți, care le-au dat foc, îi văd! Spune-mi că nu e adevărat!

NEVASTA (*încet*): Ce e cu fata asta? De unde vine?

AUTORUL: Nu m-am gândit la biografia ei. Am vrut-o inocentă! (*Se uită disperat în hirtii.*)

NEVASTA: Parcă s-a născut azi, la vîrsta de douăzeci de ani!

AUTORUL (*în panică*): Nu mă pot opri! Nu mă pot opri din scris. (*Scrive mai departe.*)

THEODOR: Nu se mai întâmplă de mult, fetița mea, de sute de ani. Gata! E o poveste urîță, din trecut!

ALICE (*suspînind*): Și n-are să se mai întîmple niciodată?

THEODOR (*penibil*): Nu!

ALICE: Îmi dai cuvîntul tău?

THEODOR (*greu*): Nu, n-au să se mai ardă oameni pe rug.

(*Intră Elvira.*)

ELVIRA: Masa e gata. (*O vede pe Alice suspînind.*) Ce s-a întîmplat? (*Cu speranță mascată.*) V-ați certat?

THEODOR: Nu, nu. Alice s-a speriat de ceva. Să nu-i mai aducem aminte.

ELVIRA (*cu dispreț*): De ce s-a speriat? De un șoarece?

ALICE: Oh, dacă ar fi fost un șoarece! Nu-i pot suferi, dacă ar fi fost însă un șoarece! Dar ei doi au spus...

THEODOR: Să nu mai vorbim despre asta. Hai, Alice, să te duc în grădina mamei. Hai puțin la aer, iubito! (*Ies.*)

ELVIRA: Ce i-ați spus de a plîns?

CLAUDIU (*ridică din umeri*): O chestiune din istorie. Fata asta e ciudată, parcă n-ar ști nimic despre lume.

ELVIRA: Și asemenea nevastă îți alege Theodor? El, care e un dezarmat, el, care e un modest, un bleg, ca să spun adevărul, îmi aduce o nevastă mai bleagă decît el! Cită putere îmi trebuie mie ca să-i împing acum pe amîndoi?

CLAUDIU: Aveți foarte multă putere.

ELVIRA: Și la ce mi-a folosit pînă azi? N-am putut să semăn în el un grăunte de ambiție, o fărîmă de mîndrie. Ce mă fac acum cu doi smeriți pe brațe?

CLAUDIU: Ce să-i faci? O iubește!

ELVIRA: O iubește? Blondă cum e, decolorată, slăbuță... În sfârșit, gustul lui. O iubește! Dar măcar să-i fie un sprijin, măcar să știe să vrea pentru el.

CLAUDIU: Poate că nici asta n-ar fi bine.

ELVIRA: Adevărat. Cine știe ce-ar vrea. De cînd s-a născut băiatul ăsta, mă tem pentru ziua cînd se va îndrăgosti. Mă întrebam ce-mi va aduce, cine îi va lua ochii. Și uite acum... E frumoasă, Claudiu?

CLAUDIU: E drăguță.

ELVIRA: Poate... poate! (*Se întorc Theodor și Alice. Elvira e numai zîmbet.*) Să mergem la masă, copiii mei! Am și eu o fată cu care bătrînețile au să-mi fie dulci. O fetiță de argint și mătase. (*Comandă.*) Mergi înainte, Theodor, măcar azi fetița asta e a mea. A ta are să fie în fiecare zi. Vîno după noi, Claudiu, prietenul nostru drag!

(*Intră în întuneric ca un mic cortegiu. Telefonul sună, Claudiu se întoarce.*)

CLAUDIU: Alo! Profesorul e la masă. Ah! Dumneavoaștră sînteți, frumoasă doamnă? Bun, bun, nu-l deranjăm. Miine seară, la cină? Va fi pentru mine un regal. Succes? Da, s-ar putea spune. Sigur, își rumegă succesul în sinul familiei. (*Ride.*) Îl rumegă, am spus, ca un miel. Sărut mîinile, Yolando! Pe miine!

(*Iese. Cercul de lumină se stinge.*)

NEVASTA : Ar trebui să mergi la culcare. E foarte târziu.
 AUTORUL : Du-te tu să te culci. Eu recitesc o dată tot ce am scris.
 NEVASTA : N-ar fi mai bine mine ?
 AUTORUL : Du-te, vin și eu.
 NEVASTA (*se ridică și iese încet*).
 AUTORUL (*începe să se plimbe prin scenă. În întineric se aprind cercuri de lumină peste Yolanda stînd pe canapea cu Eugen și Petronius. Peste Theodor, Alice și Claudiu, în alt punct al scenei.*)
 PETRONIUS : Ce fel de bucurii ? Bucuria de a te uita pe fereastră, să vezi cum trăiesc alții ? Bucuria că azi-dimineață te-ai sculat fără junghiul care te-a ținut ieri în șale și care poate să se întoarcă mine ?
 ALICE (*la pieptul lui Theodor*) : Theodor ! Theodor ! Spune-mi că nu-i ade-

vărat ! Că așa ceva nu s-a petrecut niciodată ! Că oamenii n-au ars alți oameni ! Theodor ! Te rog !
 YOLANDA : Și, în definitiv, omul ăsta poate fi ținut pe loc.
 CLAUDIU (*la telefon, rîzînd*) : Își rumegă succesul în sinul familiei. Îl rumegă, am spus, ca un miel !

(*Figurile rămîn ca într-un panoptic, înțepenite, cu expresia cu care au vorbit.*)

AUTORUL (*se învîrtește printre ele, cînd mulțumit, cînd nemulțumit ; murmură*) : Așa... sau altfel. Și se poate și așa, al naibii se mai poate ! (*Se așază la birou. Brusc.*) Ajunge, ajunge pentru seara asta ! (*Luminile pe personaje se sting pe rînd.*) Vreau să dorm. Mi-e somn ! Mi-e somn ! Nu mă mai chinuți ! (*Lumina se stinge și pe el.*)

T A B L O U L 2

În dreapta scenei, o masă mică, aranjată festiv, la care stau Yolanda, George, Claudiu

YOLANDA : Eu vă rog să vă serviți. Nu-l mai așteptăm pe răsfățatul nostru Eugen.
 GEORGE : Crezi că mai vine ?
 YOLANDA : A făgăduit, și sînt deprinsă să-și țină făgăduielile.
 CLAUDIU : Spune drept, frumoasă doamnă, sărbătorim ceva ?
 YOLANDA : Am să spun la sfîrșitul mesei.
 CLAUDIU : Adevărul e că pentru noi e o sărbătoare să fim lingă dumneata, dar pentru dumneata, care e sărbătoarea în cinstea căreia te înconjură de chipuri atît de umile ?
 GEORGE : Teribil știi să le spui, Claudiu ! Eu aș fi putut căuta mult și bine și n-aș fi fost în stare să torn o frază atît de frumoasă.
 YOLANDA (*rîzînd*) : Frazele i le cunosc bine, sentimentele lui adevărate au să-mi rămînă întotdeauna ascunse.
 GEORGE (*neghiob*) : Care sentimente ?
 YOLANDA (*și mai amuzată*) : Sentimentele pentru natură, pentru flori, pentru fluturi.
 CLAUDIU (*amuzat și el*) : Am refuzat întotdeauna să-i spun dacă îmi plac alpinismul și stilul rocolo.
 GEORGE (*are o vagă bănuială*) : Nu ri-deți de mine ?
 YOLANDA : De dumneata, George ? Am

îndrăzni ? Dar mai întîi că ne-ai prinde imediat, ager cum ești.
 GEORGE : Știi, Claudiu, doamna asta frumoasă îmi găsește niște calități pe care mă îndoiesc că le am, de vreme ce nimeni nu le-a văzut vreodată și nici eu nu mi le-am observat. Odată a spus că am umor, azi spune că sînt ager.
 CLAUDIU : Yolanda are un spirit de observație atît de ascuțit, încît nu e de mirare că descoperă ceea ce nu e în stare nimeni să vadă. Am o încredere neclintită în opinia ei.
 YOLANDA (*tresare*) : Mi se pare că... Stați... (*Trist.*) Mi s-a părut că-l aud pe Eugen venind. Nu era el.
 GEORGE : Sigur că lucrează, și cînd lucrează, Eugen nu e în stare să se întreprupă. (*Grav.*) El mi-a spus. Cînd lucrez, a zis, poate să se dărîme lumea, și eu n-o aud !
 CLAUDIU (*Yolande*) : Nu te putem face nici o clipă să uiți că nu e aici, nu ? O secundă măcar !
 YOLANDA : Vă cer iertare, tovărășia voastră e încîntătoare. Am vrut să-l poftesc și pe Theodor, ca să fie în adevăr o masă de biologi, dar e atît de preocupat de mica lui logodnică !
 GEORGE : De ce nu l-ai poftit cu ea ?
 YOLANDA : Ar fi suferit Elvira. Se deprinde foarte greu să se vadă lipsită

de fiul ei și nu voiam să-i măresc suferințele.

CLAUDIU: Am întâlnit azi-dimineață...
YOLANDA (*își urmărește intențiile*):

Interesantă comunicarea lui Theodor.

GEORGE: Foarte interesantă. Strașnic vin! Eu nu prea beau, dar vinul ăsta!

YOLANDA: Am auzit despre Theodor lucruri și mai senzaționale decât cele pe care le-a spus în public.

GEORGE: Serios?

YOLANDA: Nu știi? Adevărat?

GEORGE: Ce să știu?

YOLANDA: Eu nu sînt în stare să formulez asemenea chestiuni. Mă depășesc. N-am nici noțiuni exacte, nici vocabular adecvat (*cu ochii la Claudiu*), așa spune niște prostii.

CLAUDIU (*ca și cum n-ar auzi*): Elvira e o femeie admirabilă, dar are prea multă personalitate. Pe cînd profesorul, adică Theodor, moralmente e un fel de moluscă... cumsecade.

YOLANDA (*continuă*): Ceva cam în genul ăsta: că a trecut de mult de faza experiențelor pe cobai, pe iepuri chiar, și lucrează pe maimuțe. (*Alb.*) Adevărat?

GEORGE: Mie nu mi-a spus așa ceva. (*Bea.*) Colosal vin.

YOLANDA (*renunță, caută altă coardă*): L-am păstrat anume pentru scara asta. Îl am de mult. Dar Eugen nu e în stare să aprecieze un vin bun, nici în dumneata George n-aveam mare nădejde, l-am păstrat pentru Claudiu.

CLAUDIU: Mă socoteai atît de priceput?

YOLANDA: Rafinat. Presupunem că un om care are atîta înclinare pentru tot ce e subtil, ales, bizar chiar uneori, nu poate să nu aibă gustul dezvoltat pînă la nefiresc. Bun și rău, astea sînt valori pentru noi toți, pentru dumneata însă, Claudiu, ceva bun trebuie să aibă mult mai multe nuanțe și semitonuri.

CLAUDIU (*măgulit*): Am impresia că mă flatezi.

YOLANDA (*modest*): Eu nu știu să flatez. E o infirmitate în viață, dar nu știu lupta împotriva ei, și nici nu vreau să lupt.

GEORGE: Pentru mine, toate sînt sărate de la o vreme încoace. Și iarbă dacă aș minca, aș simți-o sărată. Aseară am mîncat miere și mi s-a părut ocnă de atîta sare. Probabil, din cauza clorurilor cu care lucrez.

YOLANDA: Ar trebui să te vadă un medic. E îngrozitor! Trebuie să se găsească un antidot. Vrei să mă ocup eu de treaba asta? Să mă informez?

GEORGE: Multumesc! Nu te mai osteni. M-am obișnuit. Dacă m-aș vindeca, mî s-ar părea toate nesărate.

CLAUDIU: Și Theodor a avut senzația asta un timp, dar i-a trecut repede.

YOLANDA (*prinde ocazia*): În privința maimuțelor pe care lucrează Theodor, a avut și pierderi?

CLAUDIU (*zîmbind*): Nu știu dacă lucrează pe maimuțe.

YOLANDA: Va să zică, e secret?

CLAUDIU: Eu nu știu nimic.

GEORGE: Nici eu. (*Se uită la ceas.*)

Vai! Iertați-mă, e unsprezece. Trebuie neapărat să dau un telefon la Institut. Trebuia să-l dau la zece și jumătate, dar m-am simțit atît de bine, încît am uitat!

YOLANDA (*arătîndu-i spre zona de întineric*): Drept înainte și pe culoar la stînga.

GEORGE (*iesc*).

NEVASTA: Femeia asta, Yolanda, începe să devină foarte antipatică.

AUTORUL (*absorbit de text*): Poftim?

NEVASTA: Spun că Yolanda începe să devină foarte antipatică.

AUTORUL: Ai puțină răbdare. Nu pot s-o fac dreptă ca o scîndură de călcat. Îi dau puțină abilitate. (*Febril.*) Merge pe niște căi... are drumurile ei sinuoase, pînă cînd toți vor cădea de acord în folosul unei cauze generale. Pricepi?

NEVASTA: Pricepe, dar nu văd cum ai să faci. Îi dai prea multă libertate.

AUTORUL (*ușor enervat*): Nu-mi clătina încrederea în mine. Nu fi dogmatică! Îi dau libertate? Ei, uite, nu vreau s-o trag la rindea. Îi dau libertatea să evolueze, să înțeleagă singură, îi croiesc această înțelegere eu însumi, treptat. Ah! Cum are să-mi iasă Yolanda asta!

NEVASTA (*sfios*): Mă rog, mă rog! Iartă-mă că te-am întrerupt.

AUTORUL: Tu n-ai de făcut niște cum-părături în oraș?

NEVASTA: Acum? La miezul nopții?

AUTORUL: Ah! Credeam că e dimineață. (*Nevasta se ridică să plece.*) Stai! Stai! Taci! Rămii aici! (*În tocul.*)

(*În vremea asta, personajele au stat incremenite. Acum se deșteaptă.*)

CLAUDIU: Eugen nu va mai veni. Ar trebui să te lăsăm și noi, frumoasă doamnă.

YOLANDA: Încă nu.

CLAUDIU: E destul de tîrziu.

YOLANDA: Dacă nu e un sacrificiu prea mare, mai stai.

CLAUDIU : Sacrificiu ! Nu vreau să te obosim.

YOLANDA : Serile mele sînt foarte lungi, serile mele se schimbă pe nesimțite în noapte, și noaptea în zori, în fața ochilor mei deschiși. Sînt foarte singură, Claudiu !

CLAUDIU : Singură ?

YOLANDA : Umbra nici unui bărbat nu e prielnică unei femei. Dar umbra unui savant e nefastă. Biata plantă care se trudește să crească la rădăcina stejarului se chircește, se ofilește, se stinge.

CLAUDIU : Ieși din umbra asta.

YOLANDA : Singură nu sînt în stare.

CLAUDIU : Nu te bănuiam atît de singură.

YOLANDA : Dumneata ? Dumneata, care ești înzestrată cu zece simțuri, nu cu cinci, ca toți oamenii de rînd, n-ai bănuit nimic ? Atunci nu te-ai uitat niciodată la mine.

CLAUDIU : M-am temut să mă uit prea mult.

YOLANDA : Te temi de mine, Claudiu ?

CLAUDIU : M-am temut de indiferența dumitale.

YOLANDA : Eugen a ridicat un zid de piatră între mine și ceilalți oameni.

CLAUDIU : Mă îndemn să dărîm zidul ? Să-l sar ?

YOLANDA : Nu te îndemn la nimic. Te privesc. E în dumneata o frumusețe ciudată, care nu-mi dau seama dacă ține de gânduri sau de trăsături. O frumusețe clocotitoare, de parcă sub înfățișarea dumitale s-ar da necurmat o luptă între inger și diavol.

CLAUDIU (*vrea s-o îmbrățișeze*) : Diavolul biruie...

YOLANDA (*se ferește, îl înlătură*) : Aș vrea să biruie ingerul.

CLAUDIU (*pornit*) : Yolando !

YOLANDA : Taci ! Uite-te așa la mine, așa ca acum. Privește-mă, privește-mă mereu ! Ce ochi ai tu !
(*Intră George.*)

GEORGE : Dacă nu telefonam, era bucluc. (*Bea un pahar.*) Ah ! Ce sărat e ! (*Convins.*) Foarte bun vin ! Tot despre Theodor vorbești ?

YOLANDA : Claudiu mi-a mărturisit că lucrează pe maimuțe.

GEORGE : Adevărat ? Și a ținut secret ? Chiar față de mine ?

CLAUDIU : Frumoasa noastră gazdă glumește. Theodor nu e în stare să țină un secret. Theodor e sincer, e dezarmat. În ziua în care va experimenta pe maimuțe, va ști tot orașul.

YOLANDA (*ușor*) : Dar pe oameni ?

CLAUDIU : Mai e pină atunci.

YOLANDA : Am impresia că dumneata i-ai fost de mare folos pînă acum.

GEORGE : Doar e asistentul lui.

YOLANDA : Poate că mare parte din izbînda lui ți se datorește dumitale, Claudiu.

CLAUDIU (*acru*) : Astea sînt lucruri care nu se spun în afară.

YOLANDA : Ciudate sînt legile astea interioare ale laboratorului. Adevărații autori rămîn în întuneric.

GEORGE : Se vorbește atîta despre descoperiri în biologie, pînă și la mese care ar trebui să fie o destindere, în-cît o să-mi băgați în cap și mie să caut ceva. (*Ride.*) Am și început. Cu toate că n-am deloc fantezie. Dar am niște studii vechi, din tinerețe, și laborator la îndemînă.

YOLANDA (*alarmată*) : Nu ți-am oferit o destindere ? Vai, cît regret !

GEORGE (*zăpăcit*) : Pardon, n-am vrut să spun asta.

YOLANDA (*cu ochii la Claudiu*) : Aș fi vrut atît de mult să vă simțiți bine în seara asta.

CLAUDIU : Prea bine doamnă !

GEORGE : Adevărat ! Prea ! De mult n-am mîncat atîta sare cu plăcere.

YOLANDA (*către Claudiu*) : Făgădui-ți-mi că veți mai veni.

GEORGE : Și cu păcătosul de Eugen, care ne-a tras chiulul.

CLAUDIU (*privind în ochii Yolandei*) : Cînd serile sînt atît de lungi !

GEORGE : Vă spun drept că eu prefer prinzurile. Îmi priesc mai bine.

(*Se ridică amîndoi, sărută mina Yolandei, care îi conduce și se întoarce.*)

YOLANDA (*se uită pe masă, ridică o tabacheră, zîmbește*) : Prea repede, băiete. (*Din întuneric se întoarce George.*)

GEORGE : Iertați-mă, mi-am uitat tabachera.

YOLANDA (*dezamăgită*) : Ah ! A dumitale cra ? Poftim !

GEORGE : Nu sînt zăpăcit, dar mereu uit cîte ceva.

YOLANDA : Vrei să mai stai puțin ? Serile mele sînt atît de lungi ! Sînt atît de singură, George !

GEORGE : Dumneata ? Te lasă singură Eugen ? Am să-i trag eu un zavrac.

YOLANDA : Nu ! Nu ! Te rog ! Ai face o indiscreție.

GEORGE : Ah ! Bine. Atunci tac.

YOLANDA : Mă simt foarte pierdută pe lume. Am impresia că sînt un om inutil.

GEORGE : Fugi de-aici ! Nici un om

nu e inutil. Chestia e să găsești locul în care poți fi folositor.

YOLANDA: Vrei să mă ajuti?

GEORGE: Cu plăcere. Numai să nu uit. (*Scoate batista și face un nod.*) De când cercetez și eu... ceva, am devenit foarte uituc.

YOLANDA: Îți stă bine, George.

GEORGE: Ce îmi stă bine?

YOLANDA: Acest mic aer de zăpăcăală, de savant lunatic.

GEORGE (*hotărît*): Nu sînt un savant.

YOLANDA: Ba da, ba da. Vrei să-mi povestești și mie într-o zi căutările dumitale? Mă pasionează știința.

GEORGE (*sincer*): Ei, deocamdată e vag, nu se poate povesti.

YOLANDA: Mi se pare că experiențele lui Theodor costă o mulțime de bani Institutul. Vezi, Eugen vă costă mult mai puțin. Poate că ar trebui să-i puneti o mică frînă lui Theodor. Risipa asta...

GEORGE (*onest*): Ei, nu, așa ceva nu se poate. Eu le dau amîndurora oricît îmi cer. E în folosul științei. Chiar dacă ar ruina Institutul, eu le dau tot, pentru că dacă unul dintre ei doi ar găsi, chei! dacă ar găsi, ar fi un lucru mare pentru medicină, un lucru însemnat pentru oameni. Echilibristica pe care o fac în administrație... vai de capul meu!

YOLANDA: Vezi! Vezi să nu ajungi la un faliment! (*Îi îndreaptă cravata.*) E puțin strîmbă, iartă-mă. Și părul, Doamne, cum îți stă părul!

GEORGE: Cît păr mai am eu!

YOLANDA: Atît cît să-ți pună fruntea în valoare, fruntea asta care nu se mai sfîrșește, luminată, boltită.

GEORGE (*jenat, zăpăcit*): Eu mă duc. Și despre un post, să știi că am grijă. (*Arată batista.*)

YOLANDA (*mîngîios*): Iar era să-ți uiți tabachera. Te-ai mai fi întors o dată, nu-i așa?

GEORGE: Nu te-aș mai fi deranjat în seara asta.

YOLANDA: Nu? Păcat! (*Cu hotărîre, dureroasă.*) Du-te, George, du-te. Lasă-mă singură.

GEORGE (*emoționat, stingherit*): Noaptea bună... Îmi pare rău... Trebuie, nu-i așa...

YOLANDA: Trebuie, sigur. Du-te, George, dragul meu.

(*George iese. Yolanda bea un pahar de vin și ia o prăjitură. Lumina se stinge.*)

NEVASTA (*încet*): Chiar așa, Victor?

AUTORUL (*nervos*): Așa! Cum așa?

Ei, da, începe să fie nițel cam prea... Eu aș fi vrut... dar probabil că așa vreau. Probabil că vreau, altfel nu-mi explic... (*Agresiv.*) Nu ți se pare firesc? E foarte adevărată, ruptă din viață.

(*Alt cerc de lumină — Eugen, Petronius, salonul lor. Autorul e singur.*)

EUGEN: Tată, ai să răcești. Te-ai îmbrăcat prea văratic.

PETRONIUS (*cu totul altă înfățișare. Îmbrăcat tinerește, sportiv, fercheș. Are atîrnat de gît un aparat de fotografiat, pe sold un termos, pe cap beretă*): Cum să răcesc, cînd mă pregătesc să fac două ore de bicicletă?

EUGEN: E frig.

PETRONIUS: Sportul, dragul meu, te încălzește. Bicicleta întreține mușchii picioarelor. Canotajul, mușchii pectorali. Tenisul, toate încheieturile. Gimnastica, pîntecul. Poftim! Pipăie! Am eu vreun pic de burtă?

EUGEN: În viața dumitale n-ai făcut sport.

PETRONIUS: Și de asta era să îmbătrînesc. Bine că am aflat secretul la timp.

EUGEN: La șaizeci și cinci de ani!

PETRONIUS: Dacă imbecilului de autor i-a trecut prin minte să revină a treia oară asupra vîrstei mele, tu trebuie să bați toba, să știe toată lumea cîți ani am? Am cîți arăt! Și uite-te cum arăt!

EUGEN: Dar spondiloza?

PETRONIUS: Ssst! E nevoie s-o știe și alții? Bicicleta îi face foarte bine.

(*Intră Yolanda.*)

EUGEN: Yolanda! Te așteptam!

YOLANDA (*foarte cochetă acum cu el*): De mult? (*Se uită la ceas.*) Adevărat, am întîrziat vreo două ore și nici nu mi-am dat seama că e atît de tîrziu. Bună ziua, domnule Petronius.

PETRONIUS: Sărut mîna, cea mai frumoasă dintre frumoase!

YOLANDA: Arăți splendid azi!

PETRONIUS (*încîntat*): Mă simt perfect. Cît îi spun băiatului ăstuia al meu, bătrînicusului ăsta, să iasă la aer, să facă puțin masaj!

EUGEN: Sînt ocupat, tată.

PETRONIUS: Nu vii dumneata cu mine? O baladă pe bicicletă, în parc?

YOLANDA: Sînt convinsă că ne-am simți foarte bine împreună, dar trebuie să-i țin puțin de urît lui Eugen. O partidă de tenis după masă, dacă vreți?

PETRONIUS: All right! Ai făgăduit?

YOLANDA : Am jurat !
 PETRONIUS : Un jurământ de femeie frumoasă ? (*O amenință cu degetul.*)
 Ciao ! (*Iese.*)
 EUGEN (*grăbit*) : Ai mai aflat ceva ?
 YOLANDA : Nimic nou.
 EUGEN : Ești sigură că Claudiu te informează exact ?
 YOLANDA : Claudiu mă informează exact, dar ieri nu l-am văzut. (*Cochet.*)
 O zi întreagă fără el, a fost greu, Eugen.
 EUGEN : Yolando ! Sper că toată cochetăria ta are o limită.
 YOLANDA : Știi ce plăcut e să fii iubită, Eugen ?
 EUGEN : Acum ai descoperit ? Eu nu te iubesc ?
 YOLANDA : Să fii iubită de oricine. Să vizezi, și să nu dai greș. Să-ți spui : „dacă aș încerca și cu ăsta ?” Să încerci, și să vezi că ești tare, că ești irezistibilă ! Abia acum încep să mă cunosc, Eugen.
 EUGEN (*furios*) : Și mi-o spui așa, fără crutare, fără sfială ?
 YOLANDA : Pentru tine, iubitul meu unic. Pentru gloria ta. Și nu dincolo de marginile fidelității.
 EUGEN (*mulțumit că se poate preface că o crede*) : Ei, da, da, dacă e vorba de asta, mă rog, ești liberă. Crezi că a răsuflat în afară vestea că am început experiențele pe maimuțe ?
 YOLANDA : Sînt sigură că nu. Nu știm decît noi doi, laboranta ta, Mariana, care e discreția personificată, și surdumulul care ți-a adus maimuțele.
 EUGEN : Aseară, la prima radiografie, după o serie întrecută de injecții, tumoarea maimuței era redusă.
 YOLANDA (*fericită*) : Eugen ! Te felicit ! Te felicit, iubitul meu !
 EUGEN : Și e numai prima ! După zece, douăzeci de cazuri, am să mă liniștesc puțin, am să am o mică siguranță.
 YOLANDA : Fii calm, fii calm, Eugen. Tu știi că ești singurul care, nu în țara asta, ci în lumea întreagă a ajuns la acest stadiu...
 EUGEN (*îi prinde mina în aer*) : De cînd ai înclut ăsta ? Nu ți-l cunosc.
 YOLANDA (*trage mina*) : Un dar de la Claudiu. Ce vrei, nu-l puteam refuza.
 EUGEN : Yolando !
 YOLANDA : Compromiteam totul. Pe tatăl tău am putut să-l refuz cînd mi-a dăruit colierul ?
 EUGEN : Tata ! Asta e altceva. Colierul a fost al mamei...
 YOLANDA (*convîngătoare*) : Ei vezi ? E același lucru.

(*Intră Mariana.*)
 MARIANA : Doamnă profesor, Joly are puțină temperatură.
 EUGEN : Crezi că din pricina serului ?
 YOLANDA : Maimuța pe care ai experimentat ?
 EUGEN : Da. Mariano, rămiți lingă ea.
 MARIANA : Stau lingă ea de azi-dimineață.
 EUGEN : Întoarce-te acolo. Ia-i temperatura din zece în zece minute, notează.
 MARIANA : Notez.
 EUGEN : Am să trec și eu pe acolo. Pune-i comprese reci.
 MARIANA : Am să-i pun.
 EUGEN : Pregătește-te să rămiți și noaptea acolo. Se poate să dureze și mîine. Telefonează acasă să nu te aștepte.
 MARIANA : Telefoniez.
 EUGEN : N-o părași nici o clipă. Te rog să nu mîنینci în fața ei, ca să nu-i secrete glandele.
 MARIANA : N-am să mîنینc deloc.
 EUGEN : Stai trează.
 MARIANA : Am să stau trează. (*Iese.*)
 YOLANDA : Ce nenorocire ! Are temperatură !
 EUGEN : Nu, nu-i nimic. Era prevăzut. Trebuie să observăm fluctuațiile temperaturii. E Mariana acolo. Nici o grijă.
 (*Intră Theodor și Alice.*)
 THEODOR : Bună ziua, Eugen ! Bună ziua, Yolando !
 EUGEN (*fals*) : Ei, uite Theodor ! Ce plăcere !
 THEODOR : Am venit să-ți prezint pe logodnica mea. Și să vorbesc puțin cu tine.
 EUGEN : Logodnica ta ? Acest fulg căzut din aripa unui înger ? (*Îi sărută mina.*) Cînd ai coborît din cer, domnișoară ?
 ALICE (*ride sfios*) : Toată lumea e atît de draguț cu mine !
 EUGEN (*arătînd spre Yolanda*) : Și logodnica mea.
 YOLANDA : Hotărîtă să fie prietena dumitale mai mare, dacă mă accepți.
 ALICE : Aș fi fericită, doamnă. E atît de ciudat și de bine să fi venit singur, stingher, fără amintiri, și să fii deodată înconjurat de prieteni, de rude. Am acum o mamă, știți dumneavoastră ce înseamnă asta ? Îl am pe Theodor, și am prieteni buni. E extraordinar !
 (*Eugen și Theodor se îndepărtează, vorbind.*)
 YOLANDA : A slăbit puțin Theodor.

ALICE (speriată): Vei se pare?

YOLANDA (îngrijorată): Lucrează prea mult, lucrează prea mult! Ar trebui să-l oprești puțin, să-l rogi, să-i interzici.

ALICE: Oh! n-aș îndrăzni niciodată!

YOLANDA: E datoria dumitale, dacă-l iubești.

ALICE: Bine, dar el are o țință în viață, trebuie să descopere ceva care e în folosul omenirii.

YOLANDA: Și dacă el se pierde?

ALICE: Cred că întii va găsi.

YOLANDA: Ești atît de orgolioasă?

ALICE: Ce înseamnă orgoliu?

YOLANDA (ridicînd din umeri): Dragă mea, caută în dicționar.

EUGEN (brusc, speriat): Cum? Adevărat?

THEODOR: Am crezut că e normal să-ți spun. Tîe, cel dintîi.

YOLANDA (în panică): Ce s-a întîmplat?

EUGEN: Theodor spune... Theodor spune...

THEODOR: Că am început de două zile experiențele pe maimuțe. Mi s-a părut loial să-l anunț pe Eugen și, dacă vrea, să-i dau detalii.

EUGEN (greu): Crezi... că vei avea rezultate?

THEODOR: Sper. Dacă te interesează, uite, poți veni mîine la mine la laborator, să-ți arăt de la ce am pornit și cu ce metode.

EUGEN (cu gîtul uscat): Am să vin, sigur. Mulțumesc, Theodor. E foarte, foarte interesant. La mine, din păcate, nu am încă la ce să te poftesc. Sînt deocamdată la primele tatonări...

YOLANDA (repede): Se și zugrăvește laboratorul. E acolo o dezordine!

EUGEN (care a rămas pierdut în gînduri): Așa, așa!

THEODOR: A fost greu să-mi procur animalele. Greu să le inoculez boala. Acum vom vedea evoluția și degenerescența tumorilor benigne la animale care... Nu mă ascuți, Eugen?

EUGEN (tresare): Ba da. Ba da. (Cade iar pe gînduri. Alice și Theodor sînt stîngheriți.)

YOLANDA: Ești obosit și tu, Eugen. Fii atent!

(Intră zgomotos Petronius.)

PETRONIUS: Bună ziua, Theodor! (Extaziat.) Cine e acest Botticelli viu?

THEODOR: Logodnica mea!

PETRONIUS: Ai noroc, domnișoară, că ești logodită, altfel te-aș fi furat; pe cuvîntul meu, te-aș fi răpit și te-aș fi dus la capătul lumii.

ALICE (se lipește speriată de Theodor):

Ce vrea domnul ăsta bătrîn, Theodor?

THEODOR (încet): Nimic, Alice. Nu te speria. Ți-a făcut un compliment.

ALICE (zîbind cu încredere): Oh! Eu nu fac sport, domnule, n-aș ajunge niciodată la capătul lumii.

PETRONIUS (care și-a revenit după șocul primei ei replici): Te-aș fi dus în brațe!

EUGEN: Tată! vorbim lucruri serioase aici.

PETRONIUS: De asta aveți cearcăne la ochi, voi, savanții care vorbiți lucruri serioase. Stați mai bine să vă spun eu un banc.

EUGEN (agasat): Tată!...

YOLANDA (dulce): Nu, sînt geloasă, bancul lăsați-l pentru mine, la tenis. Să-și vorbească acești domni chestiunile lor „grave“.

(Îi trage la o parte pe el și pe Alice și peste o secundă îi lasă împreună.)

THEODOR: Vrei să vii după-masă?

EUGEN: Cu plăcere. De cînd ai spus că experimentezi pe maimuțe?

THEODOR: Abia am început. Aș vrea să-ți arăt cum pregătesc serul.

EUGEN (bănuitor): Ești foarte drăguț, ești uimitor de drăguț, Theodor. Mă simt copleșit și nu înțeleg...

YOLANDA (îi face semn): Are să fie foarte interesant pentru Eugen. Theodor, ești un generos.

EUGEN: Generos! Ce rost are generozitatea aici? Cred că Theodor nu-și închipuie nici o clipă că am de gînd să mă las inspirat de metodele lui.

THEODOR: Sigur că nu. Cum nici eu nu m-aș lăsa influențat de ale tale. Mergem pe două drumuri deosebite. Ceea ce face fiecare dintre noi însă poate lărgi orizontul celuilalt.

YOLANDA: Firește.

ALICE (ridică pușin glasul): De ce au aruncat bombe peste oraș? Nu l-au dărîmat?

PETRONIUS: Cum să nu-l dărîme? Au aruncat bombe, nu bomboane!

ALICE: Au dărîmat orașul? Atunci n-au omorît și oamenii?

PETRONIUS (ride, crede că Alice glumește): Ei, puțin. Vreo cincisprezece mii.

ALICE: Cincisprezece mii de oameni? Deodată? Pentru ce?

PETRONIUS: Dacă sînt în război! Dacă vor să-i cucerească și să-i ocupe!

Cum vrei să faci altfel?

ALICE: Dar ce le făcuseră?

PETRONIUS: Nimic. Aveau petrol.

ALICE: Cum? Au venit peste ei, în

țara lor, vor să-i cucerască pentru că au petrol, și atunci îi omoară și le dărimă casele? Theodor! Theodor! Ai mai auzit așa ceva?

THEODOR (*jenat*): Astea sînt războaiele, draga mea. Ai auzit și tu.

PETRONIUS (*speriat*): Glumește?

ALICE: Crezi că-mi arde de glume? Crezi c-o să-mi ardă în viața mea de glume după ce am auzit asta? Cum, Theodor, pleacă, așa, o mulțime de oameni de-acasă de la ei, lasă nevestele și copiii, și se duc să au omoreze alți oameni, din altă țară, care au și ei neveste și copii... Stai puțin, dar dacă dărimă orașul, omoară și copiii. Și pe urmă... pe urmă se întorc acasă la ai lor, foarte veseli că au omorît mulți străini de-acolo, și pe copiii lor și... și... pe urmă sînt iar liniștiți și-si sărută pruncii? Theodor, Theodor, tu ai știut?

EUGEN (*agatat și îngrijorat*): E bolnavă?

THEODOR (*rușinat*): E foarte naivă.

Vă cer scuze! Alice! Fetița mea! Taci!

ALICE (*plîngînd mereu la pieptul lui*):

Vai, ce urît, ce tristete, ce jale!

PETRONIUS: Să nu afle că am fost pe front, că urlă mai tare!

(*Iese în vîrful picioarelor.*)

YOLANDA (*iși dă seama cu cine are de-a face*): Poate că nici nu e adevărat. Poate că a glumit domnul Petronius cu dumneata, ca să te sperie.

ALICE (*cu nădejde*): Nu-i adevărat, Theodor? Spune!

THEODOR (*încurcat*): Eu... nu știu... am auzit ceva... mai de mult...

ALICE (*atentă*): Cînd s-a întîmplat asta? Acum cîte mii de ani?

YOLANDA (*grăbită*): Multe, multe.

ALICE (*brusc*): Ba nu! Domnul cel bătrîn a spus că ieri. A citit el în ziar! (*Plinge.*) Ieri, Theodor, ieri! Noi stăm aici și vorbim, și acolo... Vai, vai, vai! Acolo trebuie să fie plin cerul de gemete omenesti!

THEODOR: Să mergem acasă, dragă. Să luăm o mașină, să mergem acasă. La revedere, Eugen. Te aștept. La revedere, Yolando! Vă cer iertare!

(*Iese, ducînd-o mai mult pe sus pe Alice.*)

ALICE (*intrînd în întuneric*): Tu ai știut, Theodor. Ai știut și nu mi-ai spus. Cum arată oamenii care se duc să ia țara altora și-i omoară? Ca toți oamenii?

YOLANDA: Unde a găsit Eugen asemenea specimen?

EUGEN: De ea îmi arde mie! E sau isterică, sau imbecilă. (*Pe alt ton.*) Ai auzit?

YOLANDA: Am auzit, Eugen. Nu trebuie să-ți pierzi firea. Mergi mai departe pe datele tale.

EUGEN: Și de ce a venit să mi-o spună? De ce a venit să mi-o mai spună și să mă poștească să-mi arate cum lucrează? De ce?

YOLANDA: Poate din loialitate, cum a spus. Și ca să se apere. Ca să fie sigur că, văzînd, te obligă să nu iei nimic de la el. Să aibă dovada că ți-a arătat la timp.

EUGEN: Mai curînd asta! Sigur că de asta. E mai abil loialul decît și-ar închipui cineva.

YOLANDA: Ai văzut, a și spus: „Mergem pe două drumuri deosebite“, și pe un ton care pune un hotar între voi, „îți arăt drumul meu, ca să nu te prind pe el“.

EUGEN: E cumplit. Da, e cumplit să faci ceea ce am izbutit să fac eu, și să cuteze cineva să meargă în pas cu tine. E tragic!

(*Cercul de lumină se stinge, dar Yolanda intră în celălalt cerc de lumină, mai slabă, în care lucrează Autorul. Yolanda se așază pe fotoliul gol pe care stă de obicei Nevasta.*)

AUTORUL (*ridică fruntea, o vede*): Ce e? Nu mai scriu în seara asta.

YOLANDA: Nu-i nimic. Să ne odihnim împreună.

AUTORUL (*zîmbind*): Îți sînt nopțile lungi și grele de singurătate?

YOLANDA (*dulce*): Dumneata nu știi cum sînt nopțile mele?

AUTORUL: Nu intru în amănunte, ai văzut. Sînt discret.

YOLANDA : Sugerezi. E poate mai rău. S-ar putea crede despre mine orice. AUTORUL : Te supără asta ? Eu n-am vrut-o. Mi-ai scăpat puțin din condei, și dumneata faci mai mult decît aș fi vrut eu.

YOLANDA : Oprește-mă, dacă poți.

AUTORUL : Crezi că nu pot ?

YOLANDA : Cred că nu te înduri. Îți place cum evoluez.

AUTORUL : Nu-mi place.

YOLANDA : Oh, da ! Sint creatura dumitale cea mai plină de personalitate, cea mai rotundă. Așa ai fi vrut să fie nevasta dumitale.

AUTORUL : Oh, nu ! Nevasta mea e foarte bine așa cum e.

YOLANDA : Eu m-am născut din nemulțumirile dumitale ascunse, din năzuințele pe care le taci. Eu sint femeia pe care, de fapt, o visezi.

AUTORUL : Nu sint Eugen.

YOLANDA : Ești autorul meu. Ești stăpînul meu. Ești un scriitor puternic și sensibil. Îmi place cum scrii.

AUTORUL (*flătat*) : Îți place ?

YOLANDA : Mă simt bine în matricea asta fierbinte care e țeasta ta de Jupiter. Îți mulțumesc că m-ai făcut frumoasă. Vezi ce frumoasă sint ?

AUTORUL : Ești foarte frumoasă.

YOLANDA : Și dumneata ești frumos. Mai frumos decît Eugenii, Georgii și Claudii cu care m-ai înconjurat. La care m-ai osîndit. De ce nu m-ai făcut pentru tine ?

AUTORUL (*sobru*) : Sint înșurat.

YOLANDA : Ești totuși primul meu bărbat. Stăpînul. Oricîți bărbați ai mai crea în jurul meu, nici unul nu va rezista comparației cu tine.

AUTORUL (*greu, se vede că minte*) : Să știi că pe mine e foarte greu să mă cucerești.

YOLANDA : Adevărat ? Atunci cum se întîmplă că mă aflu aici, în fața ta, la biroul tău, dacă nu te-ai gîndit cu

dragoste la mine și după ce ai pus tocul jos ?

AUTORUL : Haide, sting lampa, și n-ai să mai fii.

YOLANDA : Ai să mă visezi.

AUTORUL : Ce vrei acum de la mine ?

YOLANDA : Nu-ți cer să mă iubești, pentru că ești mai îndrăgostit de mine decît aș fi sperat eu. Nu-ți cer bijuterii, pentru că îmi dau Petronius și Claudiu, George mi-a dăruit o blană. Eugen, el n-are timp să alerge după cadouri, el îmi dă bani. Ție îți cer cîteva modificări în piesă.

AUTORUL : Nu mai spune !

YOLANDA (*sigură de ea*) : Aș vrea ca Theodor să înainteze mai încet decît Eugen.

AUTORUL : Ah ! Va să zică, pentru Eugen ai venit !

YOLANDA : Ești gelos ! Știam !

AUTORUL : Gelos ! În piesa asta am planurile mele, am o idee de dus la capăt. Nu merge așa, la întîmplare.

YOLANDA : Gîndește-te, gîndește-te puțin. Poate că se poate ! Aș mai vrea să ne scoți puțin din ambianța asta de laboratoare. E plicticos ! Gîndește-te, n-are să vină nimeni la piesa asta ! N-are să ne vadă nimeni ! Pentru asta ne-am născut ?

AUTORUL : E o piesă cu oameni de știință.

YOLANDA : Du-ne la o plajă, într-o stațiune maritimă. Oamenii de știință stau numai în birlog ?

AUTORUL : Poate ai vrea să danseți un twist ?

YOLANDA (*dulce*) : Cu Claudiu n-aș putea dansa un twist ? Ce succes aș avea pe scenă ! Gîndește-te și la public !

AUTORUL : Pleacă ! Du-te ! Nu mă mai îndemna la concesii !

(*Întinde mîna, stinge lumina.*)

T A B L O U L 3

Cercul de lumină din dreapta, pe fotoliile, canapeaua, fereastra cu plante din casa lui Theodor.

Theodor, Elvira, Alice

THEODOR : Te mai doare capul, mamă ?

ELVIRA : Îngrozitor !

THEODOR : Vrei să rămîn acasă ? Să telefoniez că s-a ivit ceva care ne împiedică...

ELVIRA (*dur*) : Cum să rămîi, cînd e un banchet de biologi ? Eugen să fie acolo și tu acasă ?

THEODOR : N-are nici o importanță. Dacă ești bolnavă !

ALICE : Rămîn eu cu mama !

ELVIRA (încă nemulțumită): Rămii, singur. Îți mulțumesc. Mi-ar fi prea greu să stau singură.

THEODOR (încurcat): Mulțumesc, Alice... Deși așa fi vrut atât de mult să te prezint tuturor prietenilor mei. Mamă... dacă ai chema-o pe mătușa Sophie?

ELVIRA: Pe Sophie? Să mă piseze cu premiile pe care le-au luat copiii ei? Să-mi spună ce le face de mâncare? Ai niște idei, Theodor!

ALICE: Lasă, rămân eu cu mama.

ELVIRA: Mă enervezi atât de tare de la un timp, băiete!

THEODOR: Fără să vreau! (Stingherit.) Trebuie să plec.

ELVIRA: Cred că lucrul care mi-ar face cel mai bine acum, ar fi să iau puțin aer.

ALICE: Să ieșim puțin pe alee, mamă!

ELVIRA: Noaptea, cu tine, pe alee? Să ni se întâmple ceva?

ALICE: Oh! Mie nu mi-e frică de întuneric.

ELVIRA: Aș putea să ies cu tine, Theodor, să te conduc, încet, la braț.

THEODOR: Bine. Și când ajungem acolo, te urc într-o mașină care te va aduce acasă.

ELVIRA (neglijent, ca și cum nu l-ar auzi): În definitiv, pot intra puțin cu tine la banchet. Poate că m-ar distra, mi-ar trece capul.

THEODOR (foarte încurcat): Și Alice, atunci, de ce să mai rămână acasă?

ELVIRA: Ca să mă aștepte, firește! Dacă mi-e rău acolo, trebuie să mă întorc și să mă îngrijească cineva acasă! Să mă aștepte cineva!

THEODOR (se uită disperat la Alice): Aș vrea să nu mă mai duc deloc.

ELVIRA: Tu ai vrut multe prostii în viața ta, de la care te-am împiedicat eu. Pe mine mă interesează atitudinea lor nouă față de tine, care ai venit cu o comunicare nu de mult. N-am prea multe bucurii în viață. Vreau acum măcar să simt că sînt înconjurată de admirație.

THEODOR (uluit): Dumneata?

ELVIRA: Cred îți eu. Am născut un savant! E un merit care nu se găsește pe toate drumurile.

ALICE (nevinovat): Ieri, mamă, ai spus că ești modestă.

ELVIRA: Nu te mai amesteca și tu, ipocrito!

ALICE: Ce înseamnă ipocrit?

ELVIRA: Poftim! Ce faci tu acum.

ALICE (cătred Theodor): Ce înseamnă ipocrit?

ELVIRA: Un om care se uită cu ochi

albi și se prefacă că vrea să afle ce știe de mult.

ALICE: Cu ochi albi?

THEODOR: Mamă, fata asta e un înger. De ce n-o iubești?

ALICE (alarmată): Mama nu mă iubește?

ELVIRA: Plecați! Plecați amîndoi și lăsați-mă singură. După o viață de sacrificii și devotament, trebuie să rămîn singură.

ALICE: Mama nu mă iubește? Eu am crezut... eu o iubesc... eu mi-am închipuit... (Plinge la pieptul lui Theodor.) Theodor, mama nu mă iubește! Nu mă iubește, Theodor!

ELVIRA: Nu mai pot s-o rabd! Nu mai pot s-o rabd! (Iese din cercul de lumină din dreapta și intră în cercul Autorului.) Ce fel de personaj e asta, domnule? De unde l-ai scos? Unde ai mai văzut dumneata asemenea fapături?

AUTORUL (jenat, se ridică): Am făcut inițial o greșală, nu m-am gândit la biografia ei, n-am revenit... și a rămas așa...

THEODOR (se apropie și el, cu Alice la piept): Nu te supăra, te rog și eu. Dă-i puțină experiență, citeva amintiri, cîteva termeni de comparație, altfel realitatea are s-o zdrobească!

AUTORUL: Și Eva s-a născut, ca ea, la o anumită vîrstă!

ELVIRA: Dar de la Eva pînă azi a existat istoria, domnule, a existat religia, a existat civilizația! Fata asta nu trăiește în Eden, trăiește într-o lume civilizată, evoluată, și nu știe ce e ura, bătaia, răzbunarea, minciuna?

AUTORUL: Așa? Nu știe? Dar adineauri ai făcut-o ipocrită!

ELVIRA: Trebuia sau nu să merg pe linia mea? Îmi dai dumneata libertatea să acționez ca Budha sau ca Ludovic al nouălea? M-ai făcut Cornelia, mama Grachilor? Eu sînt Elvira!

THEODOR (la pieptul căruia Alice plinge încet): Te rog, te rog, domnule, o fărîmă de trecut!

ELVIRA: Altfel nu mai găsesc replica, tac. Fata asta îți ia graiul. Trebuie să ies din scenă sau să mă scoți dumneata! Și dacă nu o modifici, să știi că nu mai scot un cuvînt.

AUTORUL: Bine! Alice!

ALICE (ridică fruntea, suspină): Poftim?

AUTORUL: Să știi că tatăl tău a murit în război. De el nu-ți mai aduci aminte. Mama ta a muncit din greu ca să te crească, și tu ai învățat la... ai fost internată la...

ELVIRA (rea): La un spiciu.
THEODOR: Mamă! Domnule Autor!
Te rog!

AUTORUL: Nu. Ai fost crescută la țară, la niște rude, pentru că și mama ta a murit când erai mică. Undeva, într-un sat de munte.

ELVIRA: În creierul munților! Undeva unde nu trece picior de om. Printre ciobani. Altfel, nu se explică!

ALICE (potolindu-se): Într-un sat de munte sau la o stînă. Bine. (Ride ușurel.) Mi-aduc aminte de un câine mare, lăptos, bun. Îl chema... îl chema...

THEODOR (cu nădejde): Cum îl chema? Cum?

ALICE (cu efort): Nu știu, dar am să-mi aduc aminte. (Triumfător.) Era roșu.

THEODOR (Autorului): E bine așa. Are să-și aducă aminte. (Cu teamă.) Nici nu trebuie mai mult! N-ar mai fi ea, și eu pe ea o iubesc!

(Iese din cerc cu Alice de braț, intră în întuneric.)

ELVIRA (în urma ei, se înfioară): Mi-eroase a zer!

AUTORUL: Să reluăm, doamnă.

ELVIRA: Încă ceva. Eu, personal, nu pot să joc un rol important în piesa asta?

AUTORUL: Sînteți mama unuia dintre savanți. Nu e frumos?

ELVIRA: E foarte frumos. Sigur... da. Dar oamenii știu atît de puțin să prețuiască o mamă! Înțeleg atît de puțin cît i se datorează ei din tot ceea ce e și făptuiește fiul!

AUTORUL (sec): N-am alte intenții cu dumneavoastră.

ELVIRA: Nu?

AUTORUL: Nu.

ELVIRA: Așa? Bine! Atunci am să am eu alte intenții. Am să știu să ies din anonimat.

AUTORUL: Nu cred că ai să poți.

ELVIRA: Să vedem care din noi are să fie mai tare. Crezi că e așa de ușor, creezi un om, îi dai drumul în viață...

AUTORUL: În literatură!

ELVIRA: Dacă literatura dumitale nu seamănă cu viața, nu face două parale. Și pentru mine asta e viața mea, piesa dumitale. Alta n-am. Am să fac eu ceva care o să te silească și pe dumneata să mă admiri! Sînt o personalitate eu, o eroină. Trebuie să fiu în centrul atenției!

(Iese din cercul de lumină.)

AUTORUL (rămîne singur, își freacă timples, se uită buimac în întuneric. Din întuneric vine Nevasta.)

NEVASTA: Vrei a vedea ceai? Ce-i cu tine?

Te doare capul?

AUTORUL: Nu știu, nu mă simt bine. Cred că am febră.

NEVASTA: Ai scris mult?

AUTORUL: Puțin. Nu știu, Iulia, personajele mele au început să umble prin casă, să vorbească cu mine!

NEVASTA: Fii cumințe, Victor. Te gîndești atît de intens la ele încît ți se năzar peste tot. Ar trebui să faci o pauză.

AUTORUL: Au căpătat viață, Iulia.

NEVASTA: Foarte bine, asta vrei și tu, să aibă viață.

AUTORUL: Nu mă înțelegi. Dincolo de mine!

NEVASTA (îi pune mîna pe cap): Nu, nu arde. Poate ai ațipit.

AUTORUL: Eram treaz.

NEVASTA: De vreme ce sînt create de tine, de vreme ce sînt ficțiuni!

AUTORUL (năuc): Ce înseamnă ficțiuni? Poftim, acum vorbesc ca Alice. Ar trebui să ies puțin la aer, să-mi întretin mușchiulatura și circulația... Acum vorbesc ca Petronius! Du-mă la culcare, Iulia, du-mă la culcare!

(Lumina se stinge, se aprinde în cercul din dreapta. Yolanda și Claudiu beau cafea la masa la care au stat la cină, acasă la ea.)

CLAUDIU: Îți spun un lucru precis. De o săptămînă a început să aplice tratamentul pe oameni.

YOLANDA: Și de ce nu mi-ai spus de acum o săptămînă?

CLAUDIU: Am așteptat și eu... ceva...

YOLANDA (amar): Ai așteptat să ajungă foarte departe?

CLAUDIU: Nu.

YOLANDA: Nu-mi spui tot.

CLAUDIU: Pentru ce ți-aș spune tot?

YOLANDA: Pentru că mă iubești.

CLAUDIU: Pentru că te iubesc vin în fiecare seară la tine, îți aduc orchidee și parfumuri, dar secretele meseriei mele, iartă-mă! Astea sînt altceva!

YOLANDA: Mă interesează tot ce te interesează pe tine.

CLAUDIU: Și mai ales ce lucrez cu Theodor, ca să-i repeți lui Eugen.

YOLANDA: Oh! Claudiu! Asta ai înțeles tu?

CLAUDIU: Am înțeles de mult și mi-am ținut foarte bine gura.

YOLANDA: Atunci, de ce... atunci...

CLAUDIU: Nici un „atunci”. Îmi place! Știu că nu mă iubești. Știu și de ce ai făcut efortul de a mă cuceri. Știu de ce mi-ai deschis iatacul tău și

de ce mi-ai deschis brațele. Și mi-ai plăcut!

YOLANDA (*fals dezolată*): Atît? Ți-am plăcut? Nu e vorba de o mare iubire? Și eu, care am crezut...

CLAUDIU: N-ai crezut nimic. Și n-am crezut nici eu. Dar nu ne simțim noi bine împreună? Țasta e singurul adevăr.

YOLANDA (*amar*): Mi se pare că Theodor ți-e mai scump decît mine.

CLAUDIU: Theodor? Îl detest acum mai mult decît orîcînd.

YOLANDA (*ciulește urechea*): Îl detești? De ce?

CLAUDIU: Pentru că nu știe ce înseamnă recunoștința. Pentru că face probele cele mai subtile singur, ca să nu se poată spune într-o zi că am colaborat cu el în egal. Pentru că vrea ca această mare descoperire să fie numai a lui.

YOLANDA: E și a ta?

CLAUDIU: În sfîrșit... un asistent, sigur că... și nopțile nedormite lîngă maimuțele lui... (*nu găsește*) și discreția... și cît le rabd, cînd merg la ei la masă, pe nebuna de maică-sa și pe stupida de nevastă-sa, și... și... (*brusc, are curajul de a minți*) și, în fond, ideea de bază e a mea!

YOLANDA (*fals*): Oh! E a ta! Bietul Claudiu! Ești furat!

CLAUDIU: Jefuit!

YOLANDA (*pipăie*): Presupui că are acum niște date noi, pe care le ține ascunse?

CLAUDIU: Sînt sigur. Le și cunosc aceste date.

YOLANDA: Eu nu știu de ce te mai simți obligat la discreție! Față de un om care te tratează atît de nedrept! Ar exista poate alți oameni de știință care te-ar face din capul locului colaboratorul lor.

CLAUDIU: E greu să devii deodată indiscret.

YOLANDA: Ești furat și tot șovăi?

CLAUDIU: Sînt mai deprins să fiu furat, decît să părăsesc.

YOLANDA: Eu n-am să te las să fii o victimă! Țin prea mult la tine ca să nu acționez în locul tău. Rămii. Trebuie să vină Eugen. Să vorbim despre asta.

CLAUDIU: Ești sigură că el... pentru că, totuși... daruri atît de mari nu se fac într-o lume de oameni normali!

YOLANDA: Îi pui întii condiții.

CLAUDIU: Și... tu?

YOLANDA (*dulce*): Ai să mă răsplătești cum ai să crezi. La timp. Asta înseamnă și premii, nu-i așa? Și ai să mă

iubești mereu, Claudiu? Sau am să-ți plac! Trebuie să mă resemnez.

(*Intră Eugen.*)

EUGEN: Bună seara, dragii mei. Sînt foarte tulburat.

YOLANDA: De ce, Eugen? De ce, dragul meu?

EUGEN: Mariana, laboranta mea, e foarte bolnavă.

YOLANDA: Mariana? Sărăcuța de ea! Unde ai să mai găsești tu o laborantă care să te slujească cu atîta devotament?

CLAUDIU: Fata aceea ștearsă, muncitoare? Îmi pare rău!

EUGEN: Mă roagă în genunchi s-o salvez, să încerc medicamentul pe ea. N-are încredere în nici un medic. Eu sînt Dumnezeu ei. Dar medicamentul meu n-a fost încă experimentat pe oameni!

YOLANDA: Eugen! Întîmplarea îți vine în ajutor. Ștai de vorbă cu Claudiu.

EUGEN: Cu Claudiu? Yolando! Așa ceva nu se poate!

YOLANDA: Descoperirea lui Theodor îi aparține, de fapt, lui Claudiu. Țasta e adevărul!

EUGEN (*se prefăce a crede*): Serios? Ia te uită!

YOLANDA: Și este atît de decepționat de purtarea lui Theodor, care nu vrea să-l socotească cel puțin colaborator încît ar fi dispus...

EUGEN: Te ascult, Claudiu, cu interes.

CLAUDIU: Să vorbim puțin, înainte, despre oarecare condiții.

EUGEN (*rece*): Condiții? De colaborare? De semnătură?

CLAUDIU: Fără îndoială.

EUGEN (*înghețat*): Tinere, ceea ce urmăresc eu n-are nici o nevoie de sprijin dinafară. Niciodată nu m-am hrănit cu idei străine.

YOLANDA: Dar are date noi...

EUGEN (*printre dinți*): Dacă numai aici ai ajuns după atîtea eforturi, îți mulțumesc! Tot eu să plătesc!

AUTORUL (*de la masa lui*): E prea mult! Iar ați luat-o razna! Eugen! Eugen, ești un ambițios, nu o canalie! Și dumneata, Claudiu, ești prea cinic!

EUGEN (*ca și cum nu l-ar auzi*): Frumos mi-ar sta să semnez alături de această nulitate!

YOLANDA: Dar el e adevăratul descoperitor...

EUGEN: Și îți inchipui că îl cred? Are ceva de vinzare și cere un preț prea mare. (*Scurt.*) Bani da, semnătură nu.

CLAUDIU : Al meu sau nu, lucrul pe care îl vînd e prețios.

AUTORUL : Opreți-vă ! Nu se poate așa ceva ! Sînteți prea ticăloși și prea descoperiți !

EUGEN (*Autorului*) : Ce vrei, domnule, ce vrei ? Lasă-ne să ne desfășurăm. Nu te mai amesteca mereu în treburile noastre.

AUTORUL : Asemenea lucruri, chiar dacă trec o secundă prin capul unui om, nu se spun tare și nu se prefac în acțiuni.

CLAUDIU : Ne vrei mai duplicitari ? Nu putem ! Aștia sîntem. Mai fă un personaj, mai fățarnic. Ce, e greu pentru dumneata ?

EUGEN : Il scoți din cap. Mare efort ! YOLANDA (*se apropie de autor*) : Bobby, fii draguț, lasă-ne să mergem așa pînă la capăt, și dacă n-are să-ți pară veridic, ai să revii !

AUTORUL (*ului*) : Eu sînt Bobby ?

YOLANDA : Așa te-am botezat eu, în ceasurile în care mă gîndesc la tine.

AUTORUL : Bobby e un nume de cătel !

YOLANDA : E un nume de răsfăț !

EUGEN (*care a urmat-o, ca și Claudiu*) : Nu-ți închipui că ești Atotputernicul. Sau închipuiește-ți, dacă vrei, și ai să pați ca el.

YOLANDA (*calină*) : Haide, lasă-ne să trăim !

AUTORUL : Trăiți, dar nu ca niște canalii. (*Strigă.*) George ! George !

(*George iese din întuneric și intră în cercul gol din dreapta.*)

GEORGE : Yolando, îl caut pe Eugen !

YOLANDA (*Autorului*) : Fii cuminte, Bobby ! (*Intră în dreapta.*) Dumneata ești, George ?

GEORGE (*încet, îi sărută aprins miinile*) : Aș fi vrut să știu că nu mai vine niciodată la tine, aș fi vrut să nu-l mai întîlnesc niciodată aici, dar am aflat la Institut unde e... și a trebuit.

YOLANDA (*încet*) : Taci. E o întimplare. (*Tare.*) Eugen ! Claudiu ! A venit George.

EUGEN (*intră în cercul de lumină din dreapta, urmat de Claudiu*) : Bine ai venit, George.

GEORGE (*agitat*) : Am fost la Institut. M-am întîlnit acolo cu laboranta ta, Mariana, care e foarte bolnavă.

EUGEN : Știu, săraca !

GEORGE : Are o tumoare.

EUGEN : Deocamdată, George, știi și tu la ce stadiu am ajuns, sau poate nu știi, dar eu nu-i pot ajuta cu nimic. Din păcate !

(*Aceiași, Theodor.*)

THEODOR : Bună ziua. George mi-a lăsat un bilet în care mă roagă să vin imediat la tine, Eugen.

EUGEN (*acru*) : Îmi face plăcere. Luați loc.

GEORGE (*tot agitat*) : Da. Am vrut să stăm de vorbă noi trei. E bine că e și Claudiu aici. Acum, pentru că e vorba de Mariana, de un om al nostru, de la Institut, un om devotat, capabil, un om... în sfîrșit. (*Bea un rest dintr-o ceașcă de cafea de pe masă.*) Brrr ! Ce sărată e !

AUTORUL : Lasă sarea acum, e doar un moment de încordare dramatică.

GEORGE (*plat*) : Ce să fac ? Dacă e sărată ! Așa ! M-am gîndit, dragii mei, că poate ar fi timpul să începeți să colaborați.

EUGEN : Cine ?

GEORGE : Voi doi ! În interesul științei și al unui om care ne e atît de aproape.

THEODOR (*încercînd să fie tare*) : Dar cercetările noastre nu se aseamănă. Sîntem la etape diferite. Nu se poate !

EUGEN : Nu se poate !

GEORGE : Eu cred că e posibil. Dacă v-ați pune la curent, exact, unul pe celălalt, dacă ați ajunge la concluzii comune !

CLAUDIU (*mai furios decît toți*) : Absurd ! De neconceput !

YOLANDA : Impractic... Asta... nu duce la nimic interesant.

GEORGE : Eu sînt convins că ar duce departe.

EUGEN : Am avut totdeauna o mare repulsie pentru colaborare. Am fost convins că un lucru întreg nu iese decît din capul unui singur om.

THEODOR : Asta e și părerea mea.

CLAUDIU : Eu îmi susțin întru totul maestrul.

GEORGE : Gîndiți-vă că în felul ăsta s-ar putea suprima anii, că s-ar reduce timpul de suferință al atîtor bolnavi. Că s-ar renunța la atîtea intervenții chirurgicale care estropiază sau care dau șocuri ! Gîndiți-vă !

THEODOR : Eu, de fapt, și asta nu știe încă nimeni, am și început să experimentez pe oameni.

GEORGE : Cu atît mai mult.

THEODOR : Dar, deocamdată, fără rezultate.

EUGEN : Ei vezi ! N-o să facem din Mariana cobai de experiență !

GEORGE : Dacă ați colabora ?

THEODOR : Cu plăcere ! Pentru a salva un om !

AUTORUL : Asta nu se poate ! Theodor, stai ! Nu poți să te îndupleci așa,

deodată. Să fii gata la colaborare din prima clipă.

THEODOR: Dar e vorba de Mariana, pe care o cunosc, și eu sînt uman.

AUTORUL: Oricît de uman ai fi, trebuie să existe aici o frămîntare, o rezistență născută din orgoliu.

THEODOR: Nu sînt orgolios!

AUTORUL: E doar munca dumitale în joc, idei personale, o operă, în sfîrșit!

THEODOR: Să mă împotrivesc? Nu pot! Nu-mi vine!

EUGEN: Eu sînt canalic, și tu — prea bun! Nu vezi că Autorul ăsta nu știe ce vrea! Ia-ți, domnule, un colaborator, să-ți limpezască ideile! Întreabă-ți nevasta de colo, de lîngă dumneata, ce părere are despre haosul care e în capul dumitale!

AUTORUL: Vă rog să stați liniștiți acolo și să vă lăsați conduși!

YOLANDA: Depinde unde. (*Către Autor.*) Fii logic! Și puțin mai docil!

NEVASTA (*încet, speriată*): Ce e asta, Victor?

AUTORUL: Nimic, dragă, discutam eu cu mine însumi.

NEVASTA: Dar ei?...

AUTORUL: Ți se pare. Ei tac.

NEVASTA (*îi pune cu grijă mina pe umăr*): Nu-i auzi?

AUTORUL: Mă aud. Theodor! Cedezi, dar cedezi mai greu. Ești un om, nu un idol. Vă rog! Acum începe momentul în care vă gîndiți să colaborați!

NEVASTA: Să-ți aduc un ceai calmant? (*încet.*)

AUTORUL: Cedați pe rînd!

EUGEN: De ce să cedăm?

AUTORUL: George v-a vorbit destul de convingător.

EUGEN: Pe mine nu m-a convins.

AUTORUL: Acum se frămîntă Theodor și cedează, și apoi dumneata, Eugen.

THEODOR: Nu-mi vine să cedez. Am ajuns prea departe.

YOLANDA: Nu pricepi, Bobby, că dacă ei cad de acord, eu nu mai am nici un interes în treaba asta?

CLAUDIU: Nici eu. Ei colaborează și eu asist!

AUTORUL: Vrei neapărat să faci o mare negustorie? Crezi că de asta e vorba în piesă?

GEORGE: Le mai spun ceva?

AUTORUL: Cred că le-ai spus destul.

Trebuie să reacționeze acum ca niște oameni, ca niște făpturi cu sensibilitate și noblețe. Ca niște eroi!

EUGEN: Cîți eroi ai întîlnit dumneata în viață?

AUTORUL: Nu știu. Nu i-am numărat. Am întîlnit cîțiva.

EUGEN: Să mi-i arăți și mie, să-i sărut. Eu sînt savant, nu sînt neapărat erou. Sînt biolog, nu sînt Isus Hristos!

THEODOR (*rușinat*): Haide, Eugen! (*Îl trage în dreapta.*) Hai să continuăm. (*Se așază pe locul dinainte.*) Eu am ajuns foarte departe, mi-e greu...

EUGEN: Nu vreau detalii. Mi-ar tulbura concepția.

THEODOR: Poate că am putea încerca, deși, zău că mi-e foarte greu... că n-aș vrea... Uite, te pun la curent cu toate rezultatele mele ultime.

EUGEN: Îți mulțumesc, Theodor, dar prefer să nu știu nimic.

CLAUDIU (*cu înfeles*): Nici n-are nevoie, dacă...

YOLANDA: Ești foarte bun, Theodor, dar Eugen are o prea mare personalitate!

GEORGE: Pentru binele științei!

THEODOR: Eugen, eu îți pun la dispoziție...

EUGEN: Nu cred în colaborare. Am prea mult respect pentru mine însumi.

GEORGE: Gîndește-te la Mariana!

EUGEN: S-o mai găsi o laborantă pe lume! Nu?

THEODOR (*Autorului*): Ce să fac? Nu pot să-l rog în genunchi să accepte să-i dau de-a gata tot ce am obținut cu trudă. Eu, cel mai avansat dintre noi doi!

AUTORUL: Mai încearcă...

THEODOR: Nu sînt ambițios, dar am și eu puțină mîndrie.

AUTORUL: Acum ai luat mîndria în brațe și nu-i mai dai drumul?

GEORGE (*îstovit, se așază pe un scaun*): Țștia sînt catîri! Dacă ceea ce caut eu ar fi mai înaintat... (*Bea din cafea.*)

Brrr... (Se uită speriat la Autor.) Moment de încordare dramatică!
AUTORUL: Ce încordare? Vă bateți joc de mine! Vă bateți joc, asta e.
YOLANDA: Boby!
AUTORUL: Sint cel mai nenorocit scriitor din lume! Nu-mi pot stăpîni gîndurile, nu-mi pot aduna mințile! Iulia! Iulia!

YOLANDA: De ce-ți chemi nevasta? Sint aici așa cum mă visezi tu!
AUTORUL (cu spaimă): Iulia! Iulia! Lampa asta nu se stinge!

(Cu mari eforturi izbutește să stingă lampa.)

T A B L O U L 4

Scena toată e luminată. În stînga, biroul Autorului, apoi mai departe elemente de salon, fotolii, canapele, mîsuțe. Personajele piesei s-au așezat comod, ca în vizită.

EUGEN: A ieșit să se descongese și noi îl așteptăm ca niște nerozi.

PETRONIUS: Mi-am pierdut ora de cînotaj de după-masă. L-am luat în serios, că începem la 5. (Aliciei.) Vă ofițiți, ca o floare la întineric. Cum aș putea să vă ofer puțin soare, puțin aer?

ALICE (se strînge lîngă Theodor): Mi-e foarte bine aici. Luați-o la plimbare pe Yolanda.

PETRONIUS: E cam trecută, cînd o privești bine.

ELVIRA: Mă uit la voi! Nici unul dintre voi n-a înțeles încă pentru ce s-a născut în această lume de suferință. Nici unul dintre voi nu s-a purificat. Nici unul nu cunoaște adevărul.

THEODOR: Lasă, mamă.

ELVIRA (profetic): Mie mi s-a revelat sensul existenței, într-o clipă de durere. Am priceput pentru ce sufăr. Și de atunci sint fericită. Am să vă ajut pe toți să vă pocăiți.

CLAUDIU: Într-o după-masă de zădărnici, ca asta, numai pocăință îmi trebuie!

GEORGE (Yolande): Mi se pare că am priceput ceva. Mi se pare că am priceput ceva esențial, și numai ție ți-o datorez. De cînd te cunosc, am aripă, am curaj, am altă natură. Caut!

YOLANDA (încet, ca unui copil prost): Cred, cred, George. Caută tu, caută!

GEORGE (încet): Te iubesc! Lasă-mă să te privesc! Și privindu-te, să mă gîndesc.

YOLANDA: Taci! Mai încet! Privește-mă și gîndește-te! (Se depărtează, se așază lîngă Eugen.) Eugen, mi se pare că situația asta nu mai poate dura mult așa!

EUGEN: Boby al tău se încăpățînează să ne țină sub călcii!

CLAUDIU: Dacă am fi uniți, cel puțin,

împotriva lui, ar ieși ceva ca lumea din toată istoria asta.

THEODOR: Alice, în adevăr, tînjește și s-a făcut palidă ca o plantă ținută în întineric.

MARIANA: Pe mine cît are de gînd să mă țină cu tumoarea asta, și neoperată, și netratată? M-a uitat lîngă Joly, nemîncată și bolnavă de cîteva săptămîni.

YOLANDA: Dacă ar termina cel puțin piesa și ne-ar da drumul pe scenă, am avea o existență mai liberă. La rampă și sub reflectoare!

EUGEN: Și acolo încapi pe mîna unor actori!

YOLANDA: Cu actorii te înțelegi mai bine!

CLAUDIU: Aș! Cine știe ce devii, cînd încep și ei să aibă opinii!

ALICE: Mi-aduc aminte că a venit odată acolo, sus, un teatru. O echipă mică și jucau... jucau...

THEODOR: Ce jucau, Alice?

ALICE: Nu mai știu bine... ceva cu iubire...

YOLANDA (care a fost atentă o clipă): Ei, toate piesele sint cu iubire. Eu vă propun să ne răsculăm.

PETRONIUS: Perfect. O provocare la duel?

EUGEN: Eh! De unde vrei să scoată autorul ăsta arme? Să se bată cu stiloul? Și duelul e vechi, e depășit.

YOLANDA: Primul lucru pe care trebuie să i-l cerem, e să ne scoată din oraș, să ne ducă la mare!

THEODOR: Oh! Alice ar avea atîta nevoie!

CLAUDIU: Dar trebuie să fim toți de acord. Altfel nu iese nimic.

GEORGE: Aerul marin e cam sărat, dar... în sfîrșit. Eu nu fac notă discordantă.

MARIANA (lui Eugen): Transportăm tot? Maimuțele? Aparatele? Am să mă ocup.

GEORGE: Un moment. Mariane, cu boala ei, n-are să-i facă bine marea.

MARIANA: Oh! eu... cum vrea profesorul. (Se uită în extaz la Eugen.)

EUGEN (distrat): Merge, merge și marea.

ELVIRA (inspirată): Aici, sau acolo, sau oriunde, eu vă spun adevărul! Ascultați glasul meu! Toți rățăciți în beznă. Spiritul vostru e năclăit în materie. Postiți, reculegeți-vă! Încercați să priviți ore la rind într-un punct fix, așa, ca mine, lăsând spiritul să lucreze singur. Într-una din multele mele existențe anterioare...

THEODOR: Mamă! De când te cunosc, nu te-am auzit...

ELVIRA: Mă cunoști? Tu ești rodul trupului meu, nu al duhului. Cine știe ce spirit s-a incarnat în tine.

GEORGE (politic): Mă rog, sînteți teosoafă sau creștină?

ELVIRA: Propovăduiesc o credință nouă. Am descoperit eu, prima pe acest pământ...

YOLANDA: Tăceți! Vine Bobby! Îl aud. Uniți!

CLAUDIU: Furioși!

(Intră Autorul.)

AUTORUL: Ce e asta? Ați invadat acum toată casa? De ce nu treceți și în apartamentul de peste drum?

EUGEN: Domnule, nu ne arde de glumă. Avem de vorbit cu dumneata.

PETRONIUS: Trebuie să ne scoți de aici, undeva unde să ne putem desfășura toate posibilitățile. Ne-am săturat de același loc, de același teren de tenis, de aceeași parteneri. O singură fată proaspătă ai făcut și dumneata, și ai și măritat-o.

YOLANDA (puțin jignită): În sfârșit, la vârsta asta, miopia crește. Bobby, vrem să ne duci la mare!

AUTORUL: Ce vreți să faceți la mare? Să înotați? Cînd e momentul să lucrați de comun acord în laborator și să dovediti că oamenii sînt mai mult generoși și nobili decît canalii și meschini!

ELVIRA: Eu ce le spun?! Eu ce le spun, eu care știu ceea ce nu știe nimeni! Mie mi-a vorbit Dumnezeu, sau Infinitul, sau Absolutul, cum vreți să-l numiți. M-a ales și mi-a spus... (Incet, confidențial, Autorului.) Vezi ce am devenit, cu sau fără vrerea dumitale?

Ti-am spus eu că nu pot juca un rol secundar!

EUGEN: Vă rog! Deviem conversația de la esențial. Laboratorul poate fi mutat la mare. Sau, cel puțin, studiile pe hîrtie. Pentru un timp.

AUTORUL: Pe hîrtie? Voi aveți nevoie de experiențe.

CLAUDIU: O să ne mulțumim deocamdată cu hîrtia, ca dumneata.

YOLANDA: Bobby, ne facem bagajele?

ALICE: Theodor! Cum e marea? Cum e marea?

THEODOR: Ai s-o vezi, iubita mea. Uite, domnule Autor, Alice nici nu știe cum e marea, și asta numai din vina dumitale.

MARIANA (lui Eugen): Eu vă urmez, domnule profesor.

EUGEN: Altfel n-ai să te mai poți înțelege cu noi.

GEORGE: Yolanda ține atît de mult! Eu, eu mă pot concentra oriunde.

AUTORUL: Cît te concentrezi dumneata! Mă întreb de ce te-am mai scris! Nici misiunea pe care ai avut-o, să-i faci să cadă de acord, n-ai dus-o la capăt.

CLAUDIU (nervos): Mă rog, ai de gînd să schimbi cel puțin decorul, sau nu?

EUGEN: Te-am prevenit!

ELVIRA: Adevărat: cită lume aș converti pe plajă! Autorule, a venit momentul să mai ascuți și dumneata de noi!

PETRONIUS: Ia aminte! Eu sînt sportiv!

EUGEN: N-ai să mai poți scrie un rînd! O să te împiedicăm de la orice acțiune, o să-ți încurcăm toate gîndurile, o să-ți contracărăm toate ideile!

ELVIRA: Nu te crede stăpîn absolut! Am să te învăț eu cît ești de rob!

PETRONIUS: Evadăm! Îți facem mișkerii insuportabile! Te scriem noi pe dumneata, dacă e vorba așa.

CLAUDIU: Tinere autor, sîntem mulți și tu ești unul! Te desființăm!

(Stau toți în fața lui, provocatori, amenințători.)

AUTORUL: Vă duc! Vă duc! Ca să nu vă închipuiți că numai aici depindeți de mine. Ca să vedeți, fapte ale mele, că în viață nu se poate face chiar orice. Tot ce te taie capul. (Iese.)

CLAUDIU: Primul punct e cîștigat! Bagajele!

(Intuneric.)

Biroul Autorului — Autorul, Nevasta

AUTORUL: Ai strîns tot? Ai făcut valizele?

NEVASTA : Sint gata, Victor, dar fap-
turile astea ale tale au devenit foarte
incomode. Adineaori, am intrat in baie
si l-am gasit pe Petronius in cadă. A
pretextat că ai uitat să-i faci odaie
de baie acasă la el. In dormitorul meu
am dat peste Elvira, care îmi strecura
niște broșuri religioase sub pernă. Nu
se mai poate trăi!

AUTORUL (*incurcat*): Ai văzut? Ai
văzut? Spuneai că sint ficțiuni. Ai vă-
zut cât sint de adevărați? Câtă reali-
tate au căpătat? Și nu numai pentru
mine!

NEVASTA : Pentru că te citesc eu atât
de atent. Hai, du-te de-ți strînge obiec-
tele personale.

AUTORUL : Îmi aduni toate paginile?
Nu uiți nimic?

NEVASTA : Adun tot și pun în mapă.

(*Autorul iese.*)

NEVASTA (*strînge paginile, își aruncă
ochii pe ele, clasează. Din întineric
vine Claudiu*).

CLAUDIU : Bună seara!

NEVASTA (*surprinsă*): Bună seara. Vic-
tor nu e aici.

CLAUDIU : Știu.

NEVASTA : Vrei ceva? (*Ironie.*) Vrei să
faci și dumneata o baie?

CLAUDIU : Nu. Vreau să te văd pe
dumneata! De-aproape.

NEVASTA : Ah! Da?

CLAUDIU : Sint îndrăgostit de dum-
neata!

NEVASTA : Serios? Și Yolanda?

CLAUDIU : Yolanda a fost o pasiune
trecătoare. Yolanda nu e fidelă.

NEVASTA : Adevărat? Eu îi sint fidelă
lui Victor.

CLAUDIU : I-ai fost pînă acum.

NEVASTA : Crezi că ești atât de irezi-
stibil?

CLAUDIU : Cred că nu ești invincibilă.

NEVASTA : Mai întîi că între noi există
o mare, o teribilă diferență. Eu sint
adevărată și dumneata ești un personaj
artificial.

CLAUDIU : Artificial? Atît de puțin
prețuiești opera bărbatului dumitale?

NEVASTA : În sfîrșit, un personaj de
teatru.

CLAUDIU : Nu te tulbură deloc apro-
pierea mea? Nu? Nu-mi simți pre-
zența fierbinte? Și glasul meu nu ți
se pare bogat în tonalități, un glas vi-
ril, senzual?

NEVASTA : Ești bine creat.

CLAUDIU : Sint mai adevărat decît el,
decît Victor. Știu ce vreau. El bijbie.
Se încurcă în iluzii, în năluciri. Înfru-
mușetează lumea fără pic de gust. Ig-

norează lucrurile cele mai adevărate.
NEVASTA : Totuși, pe dumneata te-a
făcut așa cum ești, și moralmente nu
ești prea frumos.

CLAUDIU : M-am făcut eu! Sint pro-
pria mea operă. Am scăpat de sub tu-
tela lui!

GLASUL AUTORULUI : Iulia! Iulia!

Unde mi-e mașina de ras?

NEVASTA : Vin, Victor.

CLAUDIU : Am să te mai caut! Am să
te găsesc! Am să te urmăresc. Te
iubesc.

(*Întineric.*)

Faleză de piatră pe malul mării.
Trece Petronius urmărind două fetișcane
în rochii decoltate.

PETRONIUS : Un moment, dudușelor!
(*Învîrtește un buton al aparatului de
radio, pe care îl poartă de gît.*) O ma-
laghenie? Și încă un moment! (*Le
fotografiază cu celălalt aparat care îi
atîrnă pe șold.*) Mulțumesc!

FETELE (*chicotesc și pornesc mai de-
parte*).

PETRONIUS : Pot să vă ofer o coca-
cola? (*Iese.*)

(*Intră Autorul, pare zdrobit.*)

AUTORUL (*se așază pe o bancă, e năuc,
disperat*): Nu-i mai pot aduna! Nu-i
mai pot aduna!

(*Din partea opusă intră regizorul Dick.*)

DICK : Mă aștepti de mult? Te salut!

AUTORUL : Nu. Ești exact. Acum am
venit.

DICK : Sint valuri azi.

AUTORUL : Da, sint valuri. Ei, spune!

DICK : Și bate vîntul din larg.

AUTORUL (*nervos*): Da? Din larg?

DICK : Nu simți miros de algă?

AUTORUL : Nu știu. Da. Simt. Hai,
spune!

DICK : Cred că am prins un *coup de
soleil*.

AUTORUL : Ai citit piesa sau n-ai ci-
tit-o? Spune!

DICK : Dragul meu, am citit-o!

AUTORUL : Și?

DICK : Deși e pe trei sferturi gata,
nu-mi dau bine seama de intențiile du-
mitale. În definitiv, ce vrei dumneata
cu piesa asta?

AUTORUL : Să demonstrez că oamenii
sint în stare să treacă peste interese
personale și orgolii, în numele științei!
Sau în numele omeniei!

DICK : Nu se vede, nu se prea vede. De
altfel, e poate bine că mi-ai dat-o cît
nu e încă gata. Ți-aș putea da cîteva
sugestii.

AUTORUL : Sugestii ? Eu aş fi vrut mai mult opinii.

DICK (*se ambalează*) : Concepţia mea regizorală diferă puţin de concepţia dumitale scriitoricească. Eu văd lucrurile altfel. Cu totul altfel.

AUTORUL : Atunci... (*Face un gest de renunţare.*)

DICK : Pardon ! Un moment ! Sensurile absconse ale textului...

AUTORUL : Care sensuri ?

DICK : Dacă te-ai hotărî să faci din Elvira resortul principal al piesei...

AUTORUL : Cum ? !

DICK : Dacă Alice ar avea o mare revelaţie că îl iubeşte pe Petronius şi nu pe Theodor...

AUTORUL : Ce spui ?

DICK : Dacă mi-ai da mie întreaga libertate (*se înflăcărează*) să fac personajele să se mişte ca nişte marionete, să le pun mâşti cu o unică expresie, să-i scald într-o lumină verde, de mister... de un verde murdar, un verde de broască, un verde care să simbolizeze decăderea lumii actuale şi descompunerea oricărui ideal, dacă m-ai lăsa să modific replica, pe ici, pe colo, şi să schimb puţin structura ; dacă ai fi de acord ca Mariana, acest tip de martiră, care n-are nici un haz, să devină o intrigantă şi pe urmă să facă trotuarul, în numele suferinţei de a-şi fi pierdut copilul, pe care vrea să-l aibă la început, şi să cadă atît de jos, încît să înţeleagă oricine că „a salva” pe altul e o neghiobie inutilă — să facă trotuarul, îmbrăcată în rochia Ofeliei, altă nerealizată sexual...

AUTORUL : Ajunge ! Ajunge ! Mulţumesc !

DICK (*dezlănţuit*) : N-am nevoie de nici un decor. Un tramvai, numai un tramvai, care să traverseze din cînd în cînd scena — înţelegi ? timpul ! — şi toate personajele coboară din acest tramvai şi urcă... (*Iese gesticulînd larg.*) Cită poezie ! Ce stil ! Coboară sau urcă ! Timpul ! Tramvaiul ! Sublimă absurditate ! Dezgustătoare măreţie !

AUTORUL (*singur, îşi tamponează fruntea*) : E oare genial ? Probabil, pentru că n-am priceput nimic !

(*Intră Eugen, Yolanda, Claudiu.*)

AUTORUL : Bine că aţi venit. V-am căutat toată ziua. V-aţi risipit ca vrăbiile. Nu mai pot să vă adun.

YOLANDA (*lasciv*) : A fost atît de bine, de cald, de frumos !

AUTORUL : Trebuie să lucrăm.

EUGEN (*ursuz*) : Să vină şi ceilalţi.

CLAUDIU : S-au dus să viziteze o groţă.

(*Ridică din umeri.*) Theodor ţine absolut ca Alice să vadă o groţă.

AUTORUL : Şi Petronius ?

EUGEN : După fete !

AUTORUL : Elvira ?

YOLANDA : Predică la nămol.

AUTORUL : N-am să mai ajung nicio dată să închei ? M-am luat după voi şi am venit la mare. Poftim !

(*Intră un grup de femei şi bărbaţi îmbrăcaţi de seară şi jardaţi ciudat. În fruntea lor merge un bărbat în haine albe, nefardat.*)

DOMNUL ÎN HAINE ALBE : Au ocupat faleza. Nu-i nimic ! Mergem pe yacht.

UN DOMN ÎN SMOCHING : E mai bine. Acolo putem face scena beţiei mai larg !

O FEMEIE FOARTE ELEGANTĂ : Şi striptizul meu !

UN ADOLESCENT PIŢIGĂIAT : Mi-e şi mie mai uşor să-l asasinez pe tata ! (*Are în mînă un mănunchi de cuţite, din care pierde unul pe jos.*) După viol.

AUTORUL (*se uită cu antipatie la Domnul în haine albe*) : O piesă de teatru ?

DOMNUL ÎN HAINE ALBE (*îi arată colţii ca un ciine*) : E oprit ? În ţara asta oricine are voie să scrie ! (*Iese cu eroii lui după el.*)

(*Personajele Autorului au stat deoparte şi s-au uitat cu curiozitate la străini.*)

CLAUDIU (*izbucneşte*) : Asta piesă, zic şi eu ! Noi n-am avut asemenea noroc.

AUTORUL : Dar ce-aţi văzut din piesa asta ? Nu ştiţi nimic despre ea !

EUGEN : În orice caz, mi s-a părut de o factură mai modernă, mai liberă. Mi s-a părut că e ceva nou !

YOLANDA : Recunoaşte, Bobby, că era ceva pasionant, original ! Ceva care ieşea din comun ! O piesă de idei ! Noi însă...

CLAUDIU : Ai putea să te scuturi şi dumneata puţin de praf. Prea ne duci pe drumuri bătute. Să ne ascuţi puţin şi pe noi.

AUTORUL : Adineaori, Dick, regizorul, ştia mult mai bine cum ar trebui să scriu. Acum ştiţi voi. (*Trece o femeie grasă, blajină, cu un coş de zarzavaturi.*) Dumneata nu ştii cum ar trebui scris aici ? (*Arată spre personaje.*)

FEMEIA GRASĂ (*se opreşte o clipă, se uită foarte binevoitoare*) : Cum să nu, draguţă. Numai decît. Să fac întîi supă. (*Iese.*)

EUGEN (*acru*) : Cu asta n-ai demonstrat

nimic, decît că nu ești democrat... Iro-
nia asta față de un om simplu...
AUTORUL : Nu fi demagog !

(*Intră Theodor, Alice.*)

THEODOR : Iertați-ne. Am întîrziat pu-
țin. La dispoziția dumatăle, domnule
Autor.

AUTORUL : Trebuie reluată discuția
voastră și trebuie să ajungeți la un
acord.

YOLANDA : Acum, la ora asta ? Cînd
începe muzica la Cazinou ?

THEODOR (*rugător*) : Totuși, am venit
aici să lucrăm !

EUGEN : Cînd mă gîndesc că iar va
voi el ceea ce nu vreau eu și că o să
apară în formă de personaj nobil, mi
se face greață.

AUTORUL : Fii nobil și dumneata.

EUGEN : Detest falsă noblețe.

AUTORUL : De ce trebuie să fie falsă ?

EUGEN : Cea adevărată nu există. De-
cît în Corneille, poftim ! Îți place Cor-
neille ? Mie nu. Pentru cine scrii dum-
neata, Autorule ? Pentru babe senti-
mentale, de alergîi atîta după virtute ?

ALICE : S-a făcut frig.

THEODOR : Ne putem repezi acasă după
haine ?

AUTORUL (*dezolat*) : Parcă vă pot ține
pe loc ?

(*Theodor și Alice ies.*)

YOLANDA : Hai, Eugen, să facem cîțiva
pași. (*Ies și ei.*)

AUTORUL (*lui Claudiu*) : Dumneata nu
te duci nicăieri ?

CLAUDIU : Nu. Eu stau aici. Îmi place
marea.

(*Autorul iese încet, de-a lungul fale-
zei. Intră Tinărul plăcut.*)

TINĂRUL PLĂCUT (*salută vag*).

CLAUDIU (*răspunde vag*).

TINĂRUL PLĂCUT (*face un pas, se
oprește, se întoarce*).

CLAUDIU (*face un pas în direcția opusă,
se oprește, se întoarce*).

TINĂRUL PLĂCUT : Mă scuzați, mi se
pare...

CLAUDIU : Și mie mi se pare...

TINĂRUL PLĂCUT : Ne cunoaștem ?

CLAUDIU : Și eu cred că ne cunoaștem...

TINĂRUL PLĂCUT : De unde ?

CLAUDIU : Nu știu, parcă m-aș uita
într-o oglindă !

TINĂRUL PLĂCUT : Ciudat ! Și eu am
senzația că mă uit într-o oglindă.

CLAUDIU : Sînteți...

TINĂRUL PLĂCUT : Inginer.

CLAUDIU : Nu avocat ?

TINĂRUL PLĂCUT : Sau avocat. Mese-
ria nu are importanță.

CLAUDIU : Adevărat. Știu ! Știu ! Sîn-
teți modelul meu din viață.

TINĂRUL PLĂCUT : Poftim ?

CLAUDIU : Sînteți eu, cel din realitate.

TINĂRUL PLĂCUT : Și dumneata ?

CLAUDIU (*în șoaptă*) : Eu sînt perso-
naj într-o piesă. Vrei să parvii ?

TINĂRUL PLĂCUT (*tot în șoaptă*) : Da.
Cu orice preț.

CLAUDIU (*la fel*) : Îți plac femeile ?

TINĂRUL PLĂCUT : Destul. Mai ales
cînd le pot și utiliza. Uneori și așa,
dezinteresat.

CLAUDIU : Invenția maestrului dumi-
tăle... ce zici ? (*Face un gest de șter-
peleală.*)

TINĂRUL PLĂCUT : Scrupulele nu lasă
nici un om mare să se realizeze. E
principiul meu.

CLAUDIU (*izbușnește*) : Și dobitocul de
autor nu vrea să mă creadă ! Pretinde
că am luat-o razna. Vrea să mă ducă
pe drumuri de catifea. Să mă facă un
papă-lapte.

TINĂRUL PLĂCUT (*ride*) : Serios ? Nu
te lăsa, dragul meu ! Ce scrie asta, o-
piesă sau o feerie pentru copii ?

CLAUDIU (*ride și el*) : E căzut din lună !
Dar nu-i merge cu noi ! Pretinde că
oamenii, în viață, cad de acord cînd
e vorba de scopuri mari.

TINĂRUL PLĂCUT : E stupid. Oamenii
nu pot cădea de acord. Oamenii nici
nu se înțeleg între ei. Vorbesc limbă
diferite.

CLAUDIU : Nu-i așa ? Și cretinul crede
că a găsit limbajul... (*Se prăpădește
de rîs.*)

TINĂRUL PLĂCUT (*rîzînd și el*) :
Auzi, te rog... Iartă-mă, îmi pare rău,
mă grăbesc... La revedere. Mi-a făcut
plăcere să te întîlnesc. (*Uitîndu-se la
el, își îndreaptă o șuviță de păr, ca
într-o oglindă.*)

CLAUDIU : Și mie ! Îți sînt recunoscă-
tor, să știi !

(*Tinărul plăcut iese. Claudiu se mai
plimbă puțin pe faleză, așteptînd parcă.
Intră nevasta Autorului.*)

NEVASTA : Mă aștepti de mult ?

CLAUDIU : De la începutul vieții mele.
NEVASTA : Atunci e puțin. Te-ai năs-
cut, mi se pare, cînd a început bîr-
batul meu să scrie piesa. Ai vreo cinci
luni.

CLAUDIU : Te încăpățînezi să nu crezi
în realitatea mea.

NEVASTA (*rîzînd*) : Eram doar de față
cînd ai fost creat.

CLAUDIU : Întinde mîna, atinge-mi
obrazul. E fierbinte. Convinge-te !

NEVASTA : N-am mîngîiat nici un alt obraz bărbătesc, afară de acela al bărbatului meu.

CLAUDIU : Atunci de ce ai venit ?

NEVASTA (*incurcată*) : Oh... am venit... pentru că mă amuză aventura asta ireală.

CLAUDIU : Ce puțin prețuiești opera bărbatului tău ! Ce puțin crezi în ea !

NEVASTA : O prețuiesc mult, dar îi cunosc limitele.

CLAUDIU : Limite ? Cunosc femei care îl iubesc pe Romeo mai mult decît pe soții lor, și bărbați care sînt veșnic amorezați de Gioconda. Dar Victor al dumitale, fără îndoială, e un autor mărunț...

NEVASTA (*lovită*) : Victor e un mare scriitor.

CLAUDIU : Atunci dă-mi mîna !

NEVASTA (*i-o dă, tresare*) : Ce caldă e mîna ta !

CLAUDIU (*îi trece brațul în jurul mijlocului*) : Uite-te ce albastră e marea, ce violetă e, ce nesfîrșită. (*Se uită anume în ochii ei.*)

NEVASTA (*încet*) : Ca ochii tăi.

CLAUDIU : Tu ai ochii negri ca două flori de catifea.

NEVASTA (*încearcă să se ferească*) : Comparația asta, tot Victor ți-a semănat-o în minte ?

CLAUDIU : Taci ! Acum Victor a pierit și din amintirea noastră, a mea și a ta ! Taci ! (*O îmbrățișează.*)

(*Intră, tot atît de dezolat, Autorul. Dă cu ochii de ei.*)

AUTORUL : Iulia !

NEVASTA (*se desparte de Claudiu*) : O experiență, Victor, o experiență !

AUTORUL : Cu ăsta ? Cu canalia asta ?

NEVASTA : E doar o ficțiune, o creație a ta !

AUTORUL (*către Claudiu*) : Fiară ! Furi, minți și acum... (*Se repede la Claudiu, îl apucă de grumaz. Nevasta se lipește de parapet.*)

CLAUDIU : Ia aminte, stîrpitură de scriitor ! (*Îl respinge cu putere. O clipă se încaieră, Claudiu e gata să-l arunce pe Autor peste parapetul de piatră în mare.*)

AUTORUL (*se smulge din mîinile lui, se repede la cușitul pierdut de Adolescentul pițigăiat*) : Bestie ! M-ai chinut destul ! (*Lovește cu cușitul în umărul lui Claudiu.*)

CLAUDIU : Ah ! Vai ! Ajutor !

NEVASTA (*însăpăimîntată*) : Oprește-te, Victor !

AUTORUL (*aruncă cușitul, Claudiu se clatină*) : Curge sînge ! Curge sînge

adevărat ! (*Urlă.*) Curge sînge adevărat !

(*Intră Theodor cu Alice.*)

THEODOR : Ce se întîmplă ? (*Se repede la Claudiu.*) Unde ești rănit, unde ?

CLAUDIU : La umăr !

ALICE : Îngrozitor ! Îngrozitor ! Un om rănit de altul ! Theodor, așa ceva e cu putîntă ? Theodor ! Vai ! Îl doare ! Sîngerează ! E palid ! Și tot un om l-a lovit ! (*Începe să plîngă.*) Ah ! Ce urît ! Ce cumplit ! Theodor ! (*În fața Autorului, cu un accent sincer, tragic, care nu mai are nimic ridicol în el.*) De ce m-ai adus în lumea asta ? De ce ? N-o pot îndura, nu pot trăi în ea ! Nu vreau să trăiesc ! Toate mă dor, mă sfîșie, mă dezgustă și mă însăpăimîntă ! Toate mă dor. Nu vreau să trăiesc ! Nu pot să trăiesc între oameni ! Fă așa ca să nu mă fi născut, sau ca să pier acum, în clipa asta ! Te rog ! Domnule Autor, ucigașule care aduci oameni nevinovați pe lume, îndură-te de mine ! Nu pot să trăiesc între voi !

THEODOR (*care-l ține pe Claudiu, nu are timp s-o ia în brațe. De la distanță*) : Alice ! Fetița mea ! Adu-ți aminte ! Ai mai văzut asemenea lucruri ! Au trecut ! Trec ! Adu-ți aminte ! Liniștește-te !

ALICE (*cu efort*) : Da, da... Îmi aduc aminte ! Odată, la stîină, am mai văzut eu așa ceva. Doi lupi ! (*Suspînă din ce în ce mai rar.*) Unul a mușcat și celălalt a sfîșiat... Mi-aduc aminte. Și pe urmă, a trecut...

THEODOR : Trebuie să-l ducem la vilă, să-l pansăm.

CLAUDIU : Încă nu pot merge ! Mai stai puțin.

(*Intră Elvira.*)

ELVIRA (*cu interes*) : Un omor ? (*Tri-*

umfătoare.) Oameni, ascultați glasul meu! Vă puteți purifica prin păcat și vă veți stinge setea cu lacrimi. (*Cu ton intim.*) Numai eu știu adevărul. Dacă nu vreți să mă ascultați! (*Iar declamator.*) Va veni ziua în care vă veți linge rănila de ciinii și veți lepăda poftele josnice ale viscerelor.

AUTORUL (*Nevestei*): Fă cel puțin atita lucru, ia-o și înec-o în mare!

ELVIRA: Ca să învii a patruzecea zi!

NEVASTA (*o ia de braț*): Să mergem, doamnă, să mergem la vilă. S-a făcut frig. (*O trage cu sila afară.*)

ELVIRA (*iesind*): M-am spiritualizat. Nu simt căldură, frig, foame...

THEODOR: Poți, Claudiu? Vino, Alice! Ajută-mă!

ALICE (*se apropie și-l sprijină de cealaltă parte pe Claudiu*): Ușor, ușor! Mă doare umărul dumatăle rănit, mă doare pe mine!

CLAUDIU (*Autorului*): Vom mai vorbi noi, domnule! (*les Claudiu, Theodor, Alice.*)

AUTORUL (*singur*): Și dacă nu trecea autorul acela în haine albe pe lângă mine, cu personajele lui... Tot afurisiții mei m-au îndemnat la plagiat!

T A B L O U L 5

Un living-room într-o vilă. Într-un colț, un birou pentru Autor.

Autorul, Nevasta.

AUTORUL: Lasă-mă, nu te apropia de mine!

NEVASTA: Eu nu pricep cum nu faci haz de întâmplarea asta.

AUTORUL: Să te găsesc în brațele lui, și în cel hal, ca un bob într-o păstăie, și să fac haz!

NEVASTA: De vreme ce nu e un om viu!

AUTORUL: Și ce sărutai tu atunci? Briza? Marea?

NEVASTA: O nălucă, Victor, o nălucă! Dintr-o curiozitate copilărească...sau femeiască, dacă vrei tu. Ca un omagiu adus ție, creației tale!

AUTORUL: Îți mulțumesc! Îți mulțumesc plecat pentru acest omagiu! Ei, uite, eu mi-am înfrînt această curiozitate „copilărească”, de câte ori am avut tentația s-o iau pe Yolanda în brațe.

NEVASTA (*furioasă*): Ai avut tentația s-o iei pe Yolanda în brațe? Pe tîrfa asta?

AUTORUL: Am avut-o, da! E frumoasă, e atrăgătoare, e dulce ca o pică și ascuțită la minte ca... Ulise.

NEVASTA: Și ai fi fost în stare să mă înșeli cu ea?

AUTORUL: N-am fost în stare, evident, pentru că îți sînt credincios.

NEVASTA: Dar ți-a trecut prin cap? Ai visat-o? Te-a obsedat?

AUTORUL (*ironic*): O nălucă, Iulia!

NEVASTA (*furioasă*): Nălucă sau nu, pe mine gândurile tale mă interesează. Fidelitatea nu stă numai în fapte, așa

cum crede orice mică burgheză romantică. Fidelitatea e o trăsătură adîncă, neclintită, a caracterului înșuși, și...

AUTORUL: Destul! Ajunge! Dumneata, cea cu experiențele pe faleză, în amurg! Nevasta mea, în care am crezut, pivotul vieții mele! Și fără asta sînt destul de nenorocit! Și fără asta sînt un om pierdut! Nu mai cred în nimic. Nu mai jur pe nimic. Am visat, am gîndit o lume de oameni, de fapte mărețe, de eforturi lungi și persistente pentru atingerea idealurilor de care eram sigur că oameniiăștia sînt pătrunși. Am știut, că doar nu m-am născut ieri, că există și invidie, și orgoliu, și egoism, am vrut și pe ele să le pun în piesa mea, dar mă gîndeam cu bucurie cum au să se rostogolească la pămînt în fața virtuții, cum are să se aleagă praful de ele!

NEVASTA: Mai gîndește-te, Victor! Poate ai să izbutești.

AUTORUL: La ce bun să mă mai gîndesc? Nu-i vezi? Fac ce vor, și din ei, și din mine. S-a isprăvit. Nu mai sper nimic.

NEVASTA: Nu trebuia să-i aduci la mare. Aici s-au risipit.

AUTORUL: Acasă era același lucru. Corupția e mai puternică, Iulia. Și acum, și tu.

NEVASTA (*aprin*): N-are să se mai repete, niciodată, niciodată! A fost o glumă proastă. Uite, sînt în stare să nu mai ies din casă în viața mea, să stau ca o pustnică...

AUTORUL (*zîbind trist*): Dar gîndu-

riile? Gîndurile, cum spuneai tu adineauri!

(*Intră Yolanda.*)

YOLANDA: Azi plouă. Nu lucrezi? Tot nu merge nimeni la plajă.

AUTORUL (*năruit*): De ce să lucrez?

YOLANDA: Ca să isprăvești. Trebuie să tai odată lanțul ăsta ombilical, care ne leagă de tine. Să ne dai drumul în lume.

AUTORUL: Și frumoși vă mai dau drumul în lume!

NEVASTA (*se așază între ei*): Privește-i cu puțină distanță, Victor, și corectează-i.

AUTORUL: Inutil. Ar ieși o cîrpăceală!
YOLANDA: Viața, dragii mei, e numai un loc de trecere, o punte între două necunoscături. Trebuie să înveți să mergi în echilibru pe ea și să nu te uiți în jos, să pășești cu grație, ca să ți se ofere cît mai multe brațe care să te sprijine. Să nu te miri de nici o murdărie...

NEVASTA: Să faci cît mai multe și tu!

YOLANDA: Da, ca la o întrecere. Să alegi. Vrei să fii zdrobit sau să zdrobești?

AUTORUL: Deci și filozofezi acum? Ai să ajungi și bigotă, ca Elvira!

YOLANDA: Să-ți plătești, din prudență, și un loc în cer, mai cu o luminare, mai cu o pomană. Să ai grijă din vreme de bătrînețile tale, de sufletul tău, de burcica ta, de tenul tău, de...

AUTORUL: Vulgară ai devenit, Yolando!

YOLANDA (*rișind*): E vina ta. De ce m-ai lăsat să decad? Nu știi că dacă pornești la vale, nu te mai oprești?

AUTORUL: Și astea sînt creaturile mele? Asta e lumea pe care am scris-o eu? Iulio, mă sinucid!

NEVASTA: Fii cuminte, Victor, fii cuminte!

(*Intră Theodor, Alice, Elvira, Claudiu, Eugen, Mariana.*)

EUGEN: Ei, lucrezi, domnule Autor? Plouă, și ne plictisim.

NEVASTA (*grăbită*): Luați loc, luați loc. Treci la birou, Victor.

AUTORUL: La ce bun?

THEODOR: Să mai încercăm o dată, s-o luăm de unde am rămas.

AUTORUL (*slabă pilpîire de nădejde*): Să mai încercăm o dată? Știu eu? (*Trece la birou.*)

MARIANA (*se așază într-un fotoliu, dar cum Eugen se apropie, ea se ridică cu mina pe pîntece, îi oferă fotoliul și se așază pe un taburet.*)

ELVIRA: Cred că a venit momentul scenei mele mari.

AUTORUL: Uite, dacă cineva mai are vreo inițiativă, cu rup manuscrisul și vă las în voia sortii.

CLAUDIU (*incet, Yolande*): Crezi că n-am găsi alt autor care să ne încheie?

YOLANDA (*incet*): Am găsi, dar poate ar fi și mai căpăținos decît ăsta. Poate chiar și mai învechit! Tot mai bine e cu Bobby.

AUTORUL: Deci, reluăm. Theodor, dumneata accepti să colaborezi cu Eugen, și foarte curînd se înduplecă și el.

EUGEN: Eu, nu.

AUTORUL: Iar începeți?

EUGEN: Nu admit compromisurile.

AUTORUL: George! Unde e George? Trebuia să fie aici!

CLAUDIU: Nimeni nu l-a văzut de două luni, de cînt sîntem la mare. Cred că s-a întors acasă.

AUTORUL: Și nu mi-ați spus nimic?

ELVIRA: Dacă dumneata n-ai grija noastră, cine vrei s-o aibă? Eu nu mi-am crescut așa copilul! Eu nu-l slăbeam din ochi.

CLAUDIU: Mă rog, încearcă și fără el. Presupune că l-ai scos din scena asta.

THEODOR (*lui Eugen*): Pentru că e vorba de asistenta dumatiale Mariana, pentru că e vorba și de alte cazuri urgente, cu îți pun la dispoziție toate datele mele. Pe oameni, propriu-zis, nu am încă rezultate, dar am început să aplic serul.

EUGEN: N-aș îndrăzni niciodată să profit de faptul că dumneata te afli într-un stadiu mai avansat. Nu! Mulțumesc! Nu!

(*Intră George.*)

GEORGE (*peste calmul și platitudinea lui obișnuite, s-a așezat o tulburare ciudată*): Dragii mei! Stați!

CLAUDIU (*agasant*): De ce?

GEORGE: Am găsit! Eu am găsit!

EUGEN (*neglijent*): Ah! Își închipuie că cercetează și el și că a găsit ceva. Continuăm.

GEORGE: Nu! Am găsit! E sigur! Știi, reluasem vechile mele experiențe din tinerețe. Și de două luni de cînd m-am întors în oraș, am aplicat serul meu pe trei sute de cazuri.

THEODOR: Cobai?

GEORGE: Nu, oameni. Cu rezultate absolute. Definitive. La radiografie nu se mai vede după tratament nici o urmă a tumorilor.

EUGEN (*sare ars*): A tumorilor benigne?

GEORGE (*plat*): A tumorilor maligne.

THEODOR: Cum? A cancerului?

GEORGE: Da, a cancerului. (Se aşază obosit.) Am alergat de la gară pînă aici.

EUGEN: E o mistificare. Cîţi n-au găsit pînă azi leacul cancerului!

MARIANA: Dacă ar fi fost aproape, l-ar fi găsit profesorul. (Se ţine de pîntece şi se uită la Eugen.)

GEORGE: Uite radiografiile. Înainte şi după. Uite analizele. Uite comunicatele din ziare. S-a anunţat la radio în toată lumea.

EUGEN: S-ar putea să repara cancerul în altă parte a organismului tratat. (Radiografiile îi tremură în mînă.)

GEORGE: Deocamdată, uite, se vindecă. Dispare, vom vedea mai departe, dar deocamdată pier. E un pas! (Celorlalţi, bucurosi.) Nu e aşa?

THEODOR (se repede, îi strînge mîinile): Te felicit, te felicit, George! Îţi mulţumesc! Îţi sînt recunoscător! Mă închin în faţa ta!

ALICE: Oh! Doamne, ce fericire! Ce fericire! Theodor, îmi vine să plîng de fericire! (Se ascunde la pieptul lui.)

YOLANDA (lui Claudiu): Asta înseamnă să nu ştii al cui asistent să fii! Să n-ai fler!

ELVIRA: Theodor! Vino aici! Lîngă mine! Omul ăsta a fost poate inspirat de diavol. Altfel nu se explică cum nu tu...

THEODOR: Taci, mamă! (Continuă să-l mîngie şi să strîngă mîinile lui George.)

CLAUDIU (care pînă acum a stat paralizat de uimire): Nu se poate, domnilor, nu se poate! E un caz grav de impostură şi de escrocherie! Omul ăsta trebuie împiedicat să mai lucreze, să mai însele buna-credinţa a oamenilor şi speranţele lor! Cunoaşteţi ceva mai grav decît tentativa de a înşela speranţele din sufletele omeneşti? Domnilor profesori, fac apel la dumneavoastră! Sîntem oameni serioşi, cu simţul răspunderii! Trebuie să cerem să i se închidă laboratorul!

EUGEN: În orice caz, chestiunea trebuie privită cu prudenţă, cu scepticism. Entuziasmul pripit, în asemenea împrejurări, face posibile multe crime.

GEORGE (uluit): Dar uitaţi-vă la radiografii! Uitaţi-vă!

THEODOR: Sînt clare! Şi pe urmă, trei sute de cazuri...

CLAUDIU: Dumneata nu ai voie să vorbeşti.

THEODOR: De ce n-am voie să vorbesc?

CLAUDIU (violent): Pentru că nu ai simţul realităţii. Fără mine...

THEODOR: Fără dumneata? Ce ajutor

consistent mi-ai dat vreodată? Am tăcut, din sfială, dar aş fi fost bucuros să te schimb de mult, să lucrez cu un asistent mai harnic şi... mai priceput. Aş fi vrut să nu ţi-o spun niciodată, dar eşti o nulitate, Claudiu!

CLAUDIU: Infamie! Insulte gratuite! Şi acest administrator care beneficiază abuziv de un laborator...

GEORGE (justificîndu-se): Sînt doctor în biologie!

CLAUDIU: Acest administrator cretin trebuie dat pe mîna autorităţilor! Eu mă duc la ministru, mă duc la Dumnezeu dacă trebuie, să i se închidă laboratorul! Să i se intenteze proces! Să fie băgat la închisoare!

NEVASTA: Victor! Ce faci! Nu vezi ce se petrece aici?

AUTORUL: Nu pricep nimic! George trebuia să fie numai un mediator.

GEORGE (scuzîndu-se): Ce să fac? Aşa s-a întîmplat! Am cercetat şi am găsit. Uite dovezile!

AUTORUL: Nu m-am gîndit nici un moment să fac din dumneata un erou.

CLAUDIU: Atunci sper că ai să ştii să-l desfiinţezi! Sau nu ştii nici asta?

AUTORUL: George! Ajută-mă să înţeleg! Dumneata ai descoperit leacul cancerului? Dumneata?

GEORGE (simplu): Da. De cînd ai început piesa, m-a stîrnit şi pe mine ceva, aşa. Ştiam că nu am pic de imaginaţie. Dar am căutat. Şi uite! Daţi-mi ceva să beau.

NEVASTA (se repede cu un pahar de apă): E sărată?

GEORGE (bea năuc): Ştiu eu?

CLAUDIU: Ne mai pierdem mult vremea cu escrocul ăsta?

AUTORUL: Isprăveşte, Claudiu! Taci!

CLAUDIU: Dacă nu l-a demascată încă nimeni, plec în Capitală şi-l demasc eu.

THEODOR: Domnule autor! Eugen!

EUGEN: Un moment, Claudiu! (Către George.) Şi ce ai făcut... cu medicamentul?

GEORGE: L-am dat. Peste tot. În toată lumea.

YOLANDA: Trebuie să fii foarte bogat acum, George.

GEORGE (o vede): Yolanda! Iubita mea!

YOLANDA (lîngă el): Ai avut grijă să ceri să fii brevetat, sper.

GEORGE: Ce fel de brevet?

EUGEN (acru, dar practic): Pentru descoperire.

GEORGE: De ce îmi trebuie brevet?

ELVIRA: Păi cum, nu e descoperirea dumitale? Ne minţi?

GEORGE : E a mea. Dar puteți să luați și voi medicamentul. Să-l facă toată lumea. Doar nu l-am făcut pentru mine. Eu n-am cancer.

AUTORUL (*din ce în ce mai fericit*): Și mi-ați spus că oamenii nu sînt mari! Că oamenii se bălăcesc! Uite Phidias! Uite Shakespeare! Uite Pasteur! Uite Galileo Galilei! Uitați-vă, e aici, în fața voastră. A ridicat o catedrală. A inventat racheta cosmică! A alungat un flagel! A dat viață omului!

ALICE (*lui Theodor*): Ce spune? E foarte frumos, dar nu pricep.

THEODOR (*încet*): Lasă, acasă.

CLAUDIU: Eu cer...

EUGEN (*mohorit*): Nu mai cere nimic.

THEODOR (*deodată violent*): Dacă mai scoți un cuvînt, te ucid!

ELVIRA: Theodor! Așa te-am educat eu? Și glasul meu profetic de azi...

AUTORUL (*teribil*): Toată lumea la locul ei! Nimeni nu mai crîcnește! Acum începe piesa adevărată. Liniște! (*Începe să foileteze înfrigorat manuscrisul.*) Așa. Revenim. (*Se întuneacă. Autorul rămîne în stînga, într-un cerc de lumină; personajele — smerite, speriate, supuse — în altul, în dreapta. Nevasta lucrează tăcută în fața biroului.*) Elvira! De dumneata nu mai e nevoie! Te șterg. (*Taie cu linii mari peste pagini.*)

ELVIRA: Eu vreau... ca mamă... și iluminată...

YOLANDA (*se lipește de George, ia o mustră cuminte și distinsă*).

AUTORUL (*energic*): Te șterg!

ELVIRA (*se învîrtește năucă*): Vreau să joc un rol principal... Vreau să fiu... importantă... (*Dispare.*)

PETRONIUS (*apare din beznă*): S-a întîmplat ceva în lipsa mea?

AUTORUL: Mai nimic. Stai acolo liniștit.

PETRONIUS: Să-mi scot sketingurile, și stau.

AUTORUL: Claudiu, nici de dumneata nu mai e nevoie. (*Taie cu linii mari.*)

NEVASTA (*încet*): Nu ești subiectiv, Victor? N-ar trebui...

AUTORUL: N-ar trebui nimic.

NEVASTA: Eugen văd că rămîne!

AUTORUL: Eugen este totuși un cercetător.

CLAUDIU: Nu!... Nu!... Cel puțin să distrug pe alții mai întîi... Sînt tînăr, sînt abil, sînt frumos...

AUTORUL (*șterge*): În neființă.

CLAUDIU (*dispare*): Nu vreau!... Nuuu!...

YOLANDA (*încet, suav*): Penibil moment! În sfîrșit, rămîne atmosfera mai pură.

AUTORUL: George, intră și anunță vestea cea mare.

GEORGE (*timid*): Un moment! Te rog! Vreau să-ți cer un singur lucru! Eu nu te-am incomodat niciodată... Unul singur!

AUTORUL (*respectuos*): Care?

GEORGE: Vreau să mă însor cu Yolanda. Atît! Încolo... cum vrei dumneata.

AUTORUL: Cu Yolanda? Dar n-o cunoști bine! Nu știi ce fel de făptură e!

GEORGE: Ba da! Mi-a povestit copilăria ei grea, decepțiile ei, suferințele. E un crin, un crin pe care lumea a vrut să arunce noroi, și n-a izbutit. Sînt prima ei iubire. Te rog!

YOLANDA (*stă smerită lângă George, rugătoare*).

AUTORUL (*Nevestei*): Ce să fac? Îl nenorocesc!

NEVASTA (*calmă*): De la asta n-ai să-l poți opri. Așa că, lasă-l.

ALICE: Ce frumos! Se iubesc! Ca noi, Theodor!

AUTORUL: Liniște! (*Scrie.*) Scena reprezintă salonașul Yolande. În scenă, Theodor, Eugen. Intră George. (*Alice, Mariana, Yolanda și Petronius ies din cercul de lumină.*)

GEORGE: Eu am găsit! E sigur! Și l-am dat în lumea întreagă!

THEODOR: Îți mulțumesc! Îți sînt recunoscător! Mă închin în fața ta!

Ilustrația : MIHU VULCĂNESCU